

Rujan / Listopad 2023

Svezak 105, Broj 5

Glasnik Kristovog Kraljevstva

Knjiga Propovjednika

Riječi Qoheleta

Život Pun Iskustava • Zapažanja o Životu
Razmišljanja Propovjednika • Mudar Savjet
Potreba za Mudrošću • Život, u Retrospektivi
Epilog

Glasnik

Kristovog Kraljevstva

Ovaj časopis svake godine donosi mnoge stranice duhovnog štiva s raznim biblijskim temama. Svaki broj također navodi listu mnogih Biblijskih kongresa i konferencija na kojima ćeš naći Kršćansko zajedništvo. U svakom broju imamo i rubrike Vijesti i Pogledi na svijet (tekući događaji), Danas u Proročanstvu, i informacije o djelovanju Pastoralnog Biblijskog instituta. Pastoralni Biblijski institut objavljuje ovaj časopis dvomjesečno.

Informacije za kontakt

Pastoralni Biblijski Institut
P.O. Box 3274
Bremerton, WA 98310
ThePBI@comcast.net
www.HeraldMag.org

Dopisnici

Brook House
Whitchurch Road, Prees
Whitchurch, UK, SY13 3JZ

Berejski Biblijski Institut
P.O. Box 402
Rosanna, Victoria 3084
Australija

Urednički odbor

Urednički odbor od petorice koji nadgleda ovaj časopis, od kojih najmanje tri odobravaju objavljivanje svakog članka koji se pojavljuje na stranicama ovog časopisa. Premda su odgovorni za svaki objavljeni članak, odbor ne jamči za svaki izraz koji se u njima nalazi. Sadašnji urednici su: Len Griehs, Todd Alexander, James Parkinson, David Rice, i Tom Ruggirello.

Odbor i urednici slažu se da vrijednost ovog časopisa ovisi o tome da li su suradnici bili slobodni izraziti svoje misli, pod uvjetom da su općenito u skladu sa karakterom i svrhom naše povelje za širenje Biblijskih istina. Godišnja pretplata na ovaj časopis diljem svijeta je 50 HRK, ili besplatno na pisani zahtijev.

Ovaj časopis i njegova misija

Ovlašten poveljom 1918, Pastoralni Biblijski institut, Inc., bio je osnovan za promicanje Kršćanske spoznaje. Njegov časopis, Glasnik Kristovog Kraljevstva, čvrsto zastupa jedini pravi temelj Kršćanske nade koji je sada općenito odbačen — otkupljenje kroz dragocjenu krv (1 Pet. 1:19). „čovjeka Krista Isusa, koji sebe dade kao otkup [odgovarajuća cijena, zamjena] za sve“ (1 Tim. 2:6). Gradeći na ovom sigurnom temelju zlatom, srebrom, i dragim kamenjem Riječi Božje (1 Kor. 3:11-15, 2 Pet. 1:5-11) njegova je daljnja misija „otkrivati svima kako se ostvaruje otajstvo od vjekova sakriveno u Bogu koji je sve stvorio, a sada se po Crkvi objavljuje Poglavarstvima i Vlastima na nebu mnogolika Božja mudrost“ (Efež. 3:5-10).

Oslobođen je utjecaja bilo koje partije, sekte ili ljudskih učenja, dok sve više i više nastoji dovesti svaki svoj iskaz u najveću podložnost volji Božjoj u Kristu, kako je izražena u Bibliji. Slobodan je dakle objaviti odvažno sve što je Gospodin izrekao — u skladu sa Božanskom mudrošću koja nam je dana da razumijemo. Njegov stav nije dogmatičan, nego uvjeren; jer znamo s čime je to potvrđeno, naime sa sigurnim Božjim obećanjima. Smatramo ga nečim pouzdanim što se može koristiti u njegovoj službi; stoga naše odluke u odnosu na ono što se može ili ne može pojaviti na njegovim stranicama moraju biti u skladu s našom prosudbom njegove volje, učenjima njegove Riječi, za izgrađivanje njegovog naroda u milosti i spoznaji. Mi ne samo da pozivamo, mi potičemo naše čitatelje da dokažu sve njegove iskaze sa nepogrešivom Riječi, na koju se stalno pozivamo kako bi olakšali takvo ispitivanje.

Za nas Biblija jasno uči

DA JE CRKVA „HRAM“ ŽIVOG BOGA — njegova „građevina“ čija gradnja traje cijelo Evandeosko doba — od kad je Krist postao Otkupitelj svijeta i „glavni kamen“ ovog hrama kroz kojega će kad bude završen Božji blagoslovi doći svim narodima i oni će imati pristup Njemu (1 Kor. 3:16,17, Ef. 2:20-22, 1 Moj. 28:14, Gal. 3:29).

DA SE U MEĐUVREMENU NASTAVLJA KLESANJE, OBLIKOVANJE I POLIRANJE posvećenih vjernika u Kristovo djelo pomirenja, i kada posljednji od tog „živog kamenja“, „izabranog i dragocjenog“ bude bio spreman, Veliki Graditelj će ih sve dovesti k sebi kroz prvo uskrsnuće; i hram će biti ispunjen slavom i biti će mjesto sastajanja Boga i ljudi tijekom Milenija (Otkr. 15:5-8).

DA JE TEMELJ NADE ZA CRKVU I SVIJET zasnovan na činjenici da je Isus Krist, milošću Božjom, okusio smrt za svakoga, „otkupnina za sve“ i da će on biti „istinita svjetlost, koja obasjava svakoga čovjeka i koja dolazi na svijet“ u određeno vrijeme (Hebr. 2:9, Ivan 1:9, 1 Tim. 2:5,6).

DA JE NADA CRKVE da će biti poput svog Gospodina, „vidjeti ga kakav doista jest“, biti „sudionikom božanske prirode“, i imati udjela u njegovoj slavi kao sunasljednici (1 Ivan 3:2, Ivan 17:24, Rim. 8:17, 2 Pet. 1:4).

DA JE SADAŠNJI ZADATAK CRKVE usavršavanje svetaca za buduće djelo službe; razvijanje u sebi svake milosti; biti Božji svjedok svijetu; i pripremiti se da budu kraljevi i svećenici u sljedećem dobu (Ef. 4:12, Mat. 24:14, Otkr. 1:6, 20:6).

DA JE NADA ZA SVIJET milenijsko kraljevstvo u kojemu će svi dobiti priliku biti blagoslovljeni sa spoznajom i svim drugim — vraćanje svega onog što je Adam izgubio, svima koji to prihvate i koji budu bili poslušni, iz ruku njihovog Otkupitelja i njegove proslavljene Crkve — dok će svi nepopravljivi biti zauvijek uništeni (Djela 3:19-23, Iza. 35).

U Početku

Knjiga Propovjednika dio je zbirke koja se općenito identificira kao mudrosna književnost. Usredotočuje se na praktične aspekte proživljavanja životnih poteškoća. Iako nije posebno imenovan, osim Propovjednika (Qohelet na hebrejskom), Salomon je priznat kao autor. 1. Kraljevima 11:1-10 pokazuje da je, kako je stario, dopustio štovanje drugih bogova. To je dovelo do prilično ciničnog pogleda na život. Međutim, vjerojatno se kasnije u životu vratio obožavanju Jehove. Dakle, Propovjednik sadrži velike pouke za nas u onome što je Salomon naučio iz svog odlaska i povratka Bogu. Njegove posljednje riječi u knjizi su: “Boj se Boga i drži njegove zapovijedi.”

Članci u ovom izdanju napisani su prema iskustvima Salamuna na njegovom putu natrag Jehovi, kao što pokazuju reci koje pokriva svaki autor.

Riječi Qoheleta, (1:1-11), pružaju perspektivu knjige i temu koja se ponavlja, ispraznost života sa zemaljske točke gledišta.

Život Pun Iskustava, (1:12-2:26), sažima Salomonov uspon do slave kao mladića punog mudrosti, do njegovog pada iz Božje naklonosti kao štovatelja idola — i pouke za novo stvaranje na Salomonovom putovanju kroz svjetovni užitak.

Knjiga Propovjednika
Rujan / Listopad 2023
Svezak 105, Broj 5

- 4** Riječi Qoheleta
- 6** Život Pun Iskustava
- 9** Zapažanja o Životu
- 13** Razmišljanja Propovjednika
- 16** Mudar Savjet
- 21** Potreba za Mudrošću
- 24** Život, u Retrospektivi
- 28** Epilog

Zapažanja o Životu i Razmišljanja Propovjednika, (3:1-4:6), nude dvije perspektive na Solomonovo opažanje da je veliki dio života dio određenog ciklusa. Iako čovjek žudi za nečim višim, on je dio kruga života koji nudi malo trajnog zadovoljstva.

Mudri Savjet, (4:7-7:22), govori o vrijednosti mudrosti nad bogatstvom. Iskušenja su u izobilju u svijetu i samo život usmjeren na Božje riječi i zakone može pružiti istinsko zadovoljstvo.

Potreba za Mudrošću, (7:23-9:18), raspravlja o proročanskoj vezi u Salomonovom spominjanju “nesvete žene” i uvidu u Salomonovu izjavu da “za svaku svrhu postoji vrijeme i sud”.

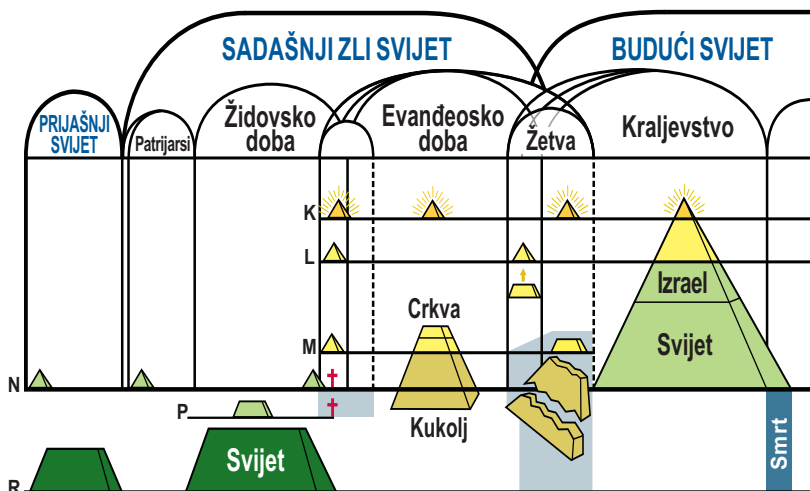
Život, u Retrospektivi, (10:1-12:7), filozofira o izazovima starenja i kako možemo živjeti živote više svrhe i smisla koji će se nastaviti na višoj razini cijelu vječnost.

Epilog, (12:8-14), sugerira važnost pridavanja velike pozornosti opomenama ponuđenim u Božjoj svetoj Riječi, Bibliji, u vrijeme kada su riječi i takozvana — ljudska mudrost plodni i preplavljuju.

Molimo se da rasprave u ovom izdanju budu i inspirativne i poučne za svakoga od nas dok nastojimo slijediti Isusove stope.

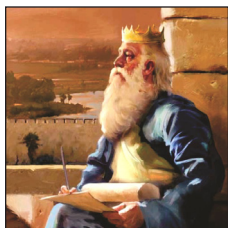
SLIKOVNI PRIKAZ VJEKOVA

Od izgubljenog do ponovno uspostavljenog Raja

Riječi Qoheleta

„Jedan naraštaj prolazi, drugi naraštaj dolazi, a zemlja ostaje zauvijek” (Propovjednik 1:4).

Napisana kasno pu životu nakon što se autor prepustio produženom razdoblju osjetilnih užitaka, knjiga Propovjednika zaključuje da je život najbolje živjeti slijedeći Jehovu i njegovu pravednost. Autor dijeli svoje zapažanje na samom

početku: “Ispraznost nad ispraznostima, govori Propovjednik, ispraznost nad ispraznostima, sve je ispraznost” (redak 2). “Taština” u AV-u, koju su preveli ljudi iz sedamnaestog stoljeća koji su poznavali latinski, znači “nedostatak vrijednosti,” a ne samodivljenje. Suvremeni prijevodi pokušali su pronaći bolju riječ kako bi uhvatili misao teksta. Neki više vole riječ “uzaludnost.”

Hebrejska riječ prevedena ispraznost u verziji kralja Jakova je hevel, Strongova 1892. Hebrejski učenjak i prevoditelj Robert Alter (*Knjige Mudrosti, Pet Mojsijevih Knjiga, Knjiga Psalama, Davidova Priča*) prevodi je kao “puki dah.” U svom vlastitom komentaru na redak, on sugerira sliku pare koja se pojavljuje i brzo raspršuje kada netko izdahne po hladnom vremenu, Mi to obično nazivamo “vidjeti tvoj dah.” Većina Istraživača Biblije poznaje riječ ruwach (Strongov 7307), koja opisuje “dah života” kako je prevedeno u Postanku 6:17. Taj dah daje život biću, dok Solomon ovdje opisuje nešto što je samo privremeno, nestaje kada užitek prestane. Na kraju je propovjednikova potraga za užitkom očito bila razočaranje i nije donijela trajnu radost. U ovom izdanju *Glasnika Kristova Kraljevstva* ispitujemo božansku mudrost koju učenici koji čitaju Propovjednika lako mogu promaći (2. Timoteju 3:16).

Početni redak identificira pisca kao Propovjednika - na hebrejskom *Qohelet*. Također se identificira kao “sin Davidov.” Iako se nikada ne spominje imenom, i židovska i kršćanska tradicija identificiraju pisca kao kralja Salomona iz dva razloga: prvo, tema opetovano naglašava potragu za mudrošću, u skladu sa Salomonovom molbom Jehovi za mudrost i znanje zabilježenu u 2. Ljetopisa 1:10; drugo, zbog komentara u poglavlju 2:4 u vezi s njegovim gomilanjem bogatstva i velikim osobnim postignućima. Oba su istražena u kasnijim člancima ovog broja.

Percipirana Uzaludnost Života

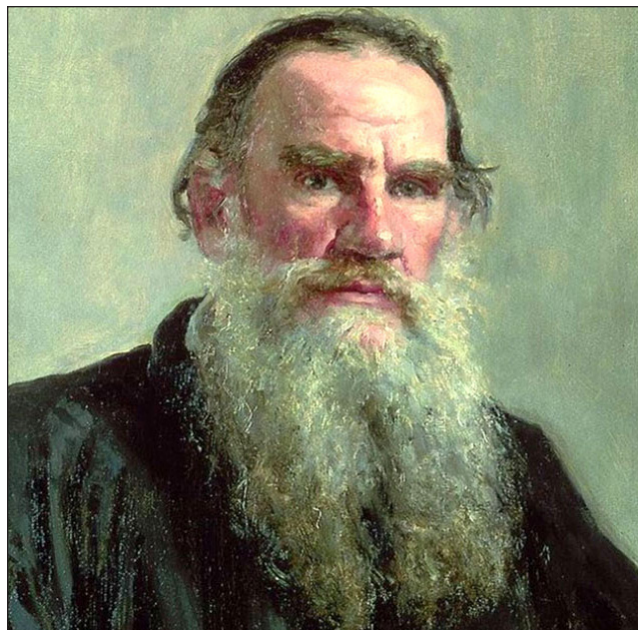
Lav Tolstoj, ruski pisac Rata i mira, napisao je: “Jedina apsolutna spoznaja koju čovjek može postići jest da

je život besmislen.” Nakon godina govorenja i pisanja o tome kako je život bez smisla i da je jedina prednost nad smrću izbor kada, gdje i kako će se dogoditi, Ernest Hemingway (*Starac i More, Sunce Također Izlazi*) ustao je u ranim jutarnjim satima 2. Srpnja 1962. godine i počinio samoubojstvo. Godine 1978., rock grupa Kansas snimila je *Dust in the Wind*, čiji je primarni tekst bio:

Ista stara pjesma, samo kap vode
U beskrajnom moru,
Sve što radimo raspada se u zemlju
Iako odbijamo vidjeti,
Prašina u vjetru,
Sve što smo mi je prašina na vjetru.

Tolstoj i Hemingway, ljudi koji su postigli veličinu u životu, vjerovali su samo u ono što mogu postići. Kao rezultat toga, otkrili su samo šuplji osjećaj nezadovoljstva, vrstu života koja je opisana kao “prašina u vjetru” i koju je Salomon u retku 3 sažeo kao ispraznost.

Redak 4: “Jedan naraštaj prolazi, drugi naraštaj dolazi, a zemlja ostaje zauvijek (*olam*, Strongov 5769).” Ovaj se redak često pojavljuje u literaturi Istraživača Biblije kao dokaz da Zemlja neće biti katastrofalno uništena ili spaljena. Izaija potvrđuje ovo tumačenje: “Jer ovako govori Jehova koji je stvorio nebesa, Bog koji je oblikovao zemlju i načinio je, koji ju je utvrdio i nije je stvorio uzalud

Lav Tolstoj

(*tohuw*, Strongov 8414), koji ju je oblikovao da bude naseljena: Ja sam Jehova; i nema drugoga” (Izaija 45:18 RVIC).

Web stranica Astronomy.com sadrži dugoročne scenarije koji predviđaju kraj života na Zemlji. Od mogućih udara asteroida, eksplozija supernove ili drugih nesreća, stranica predviđa strašno uništenje života na Zemlji.

“Na kraju, Zemlja doseže točku u kojoj se atmosferski ugljikov dioksid raspada. U tom će trenutku - izumrijeti biljke koje proizvode kisik i organizmi koji se oslanjaju na fotosintezu. Naš planet neće imati dovoljno oblika života za održavanje - atmosfere bogate kisikom koja je potrebna ljudima i drugim životinjama. Točno vrijeme kada to počinje i koliko dugo traje — proces deoksigenacije mogao bi trajati samo 10 000 godina - ovisi o širokom rasponu čimbenika.”

Kralj Salomon

Pozitivna Budućnost

Zbog ovog sumornog pogleda na budućnost mnogi su odabrali smrt umjesto života. Međutim, Biblija svima predviđa svijetlu budućnost. Jehovina namjera je dovršiti stvaranje koje je započeo u Postanku 1:1, “U početku stvorio Bog nebo i zemlju” (RVIC). To će se postići reorganizacijom društva koje je bilo pokvareno sa iskustvom grijeha: “I vidjeh novo nebo i novu zemlju; jer prvo nebo i prva zemlja prodoše” (Otkrivenje 21:1 RVIC). Kada bude potpuno vraćena u rajske uvjete, Zemlja će moći vječno podržavati ljudski život. Radost i mir dočekat će svi koji ulaze u vječnost.

Reci 8-11: “Sve je mučno. Čovjek ne može izustiti da se oči nisu nasitile gledanjem ni uši ispunile slušanjem. Što je bilo, to je ono što će biti, i što je učinjeno, to je ono što će biti učinjeno, i nema ništa novo pod suncem. Ima li nešto o čemu bi se moglo reći: “Gle, ovo je novo!” To je već bilo davno, to je bilo prije nas. Ne ostaje od prošlosti ni spomena, niti će biti neko sjećanje na ono što će doći kod onih koji će poslije doći.”

Izraz “sve je mučno” drugdje se prevodi kao “sve je zamorno.” Salomon zaključuje svoj uvod na negativnoj noti svojom percepcijom da čovjek danas ima malo radosti. On postavlja pitanje: kakvu korist ima čovjek?

Nažalost, Salomon nije mogao shvatiti obećanja dana njegovom pretku Abrahamu, obećanje da će kroz Abrahamovo sjeme biti blagoslovljene sve obitelji na zemlji (Postanak 22:18). Razdoblje u kojem je grijeh bio dopušten bilo je mračna noć za većinu čovječanstva. Iako ovo vrijeme nikada neće biti zaboravljeno, ono nije budućnost Zemlje!

Pred nama je veličanstven dan pravednosti i božanske naklonosti, koji će nastupiti sa Kristovom vladavinom, koja će donijeti iscjeljenje i blagoslov kako bi se suprotstavili strašnoj noći plača, uzdaha, boli, bolesti i smrti u kojoj su mnogi od uzdišućeg stvorenja razmišljali o Salomonovoj strašnoj perspektivi. “Plač može trajati noću, ali radost dolazi ujutro” (Psalam 30:5).

— *Len Griehs*

Život Pun Iskustava

*„Ja, propovjednik, bio sam kralj nad Izraelom u Jeruzalemu. I dadoh srce svoje da tražim i istražujem mudrost za sve što se čini pod nebom: ovaj teški trud dao je Bog sinovima ljudskim da se njime vježbaju”
(Propovjednik 1:12,13).*

Malo njih u povijesti može zatražiti dar mudrosti od Jehove. Salomon je bio jedan od njih. Kada je postao kralj Izraela, znao je da će doživjeti neuspjeh bez božanskog vodstva. Nažalost, na kraju ga je obuzeo ponos vlastite

moći i utjecaja. Mudrost koju je stekao kao dar od Jehove postala je sekundarna u odnosu na njegovu težnju za svjetovnim užicima. Pouke iz njegovih vlastitih riječi tijekom ovog prijelaza vrijedne su za nova stvorenja s darom mudrosti koji nam je darovan po Duhu Svetom.

Na početku svoje vladavine, Salomon se molio: “A sada, Jehova, Bože moj, ti si slugu svoga učinio kraljem umjesto Davida, moga oca, a ja sam kao malo dijete; ne znam kako izlaziti i ulaziti ... Stoga podari svome slugi razumno srce da bi sudio narodu tvome, da bi mogao raspoznati dobro od zla; jer tko je sposoban suditi ovome tvome narodu koji je tako velik?” (1. Kraljevima 3:7,9).

Taj se zahtjev Bogu jako svidio (redak 10). Dao je Salomonu ne samo sposobnost da razlikuje dobro od zla, ispravno i pogrešno, te da pravedno sudi, već mu je dodao i bogatstvo, moć, čast i slavu. Jehova mu je rekao: “tako da nitko poput tebe nije postojao prije tebe, niti će poslije tebe ustati netko poput tebe” (1. Kraljevima 3:12).

Vjerojatno je Salomon od svog oca Davida saznao da je Bog Abrahamu dao veliko obećanje o obećanom sje­menu koje će blagosloviti sve obitelji na zemlji (Postanak 12:22). Obećanje je ponovljeno Izaku, Jakovu, a potom i Jakovljevim sinovima kada je novi narod naslijedio zemlju. Kralj David vjerojatno je rekao svom mladom sinu o svijetloj budućnosti obećanoj Izraelu. Možda je Salomon sebe smatrao dijelom ovog lanca obećanja kada je zakoračio na prijestolje kao mladić, tako nespripreman da preuzme zadatak vladanja narodom bez božanskog vodstva.

Solomonova Slava

Jehova je dopustio, čak i ohrabrio, Salomona da gradi i stvara. Kruna vladavine kralja Salomona bilo je podizanje veličanstvenog hrama u glavnom gradu starog Izraela, Jeruzalemu. Njegov otac, kralj David, želio je izgraditi veliki hram jednu generaciju ranije, kao trajno počivalište za Kovčeg saveza koji je sadržavao deset zapovijedi.

Međutim, božanski je ukaz zabranio Davidu da to učini: “Ti nećeš graditi Dom imenu mojemu, zato što si ti bio ratnik i prolijevao si krv” (1. Ljetopisa 28:3, NASB).

Solomon nije štedio novac za stvaranje zgrade. Naručio je ogromne količine cedrovine od tirkog kralja Hirama (1. Kraljevima 5:5-10), dao iskopati goleme blokove od najkvalitetnijeg kamena i naredio da se temelj zgrade postavi klesanim kamenom. Kako bi dovršio golemi projekt, nametnuo je prisilni rad svim svojim podanicima, regrutirajući ljude za radne smjene koje su ponekad trajale i po mjesec dana. Nekih 3300 službenika bilo je imenovano da nadgledaju izgradnju hrama (reci 13-18). Salomon je preuzeo tako velike dugove u gradnji hrama da je bio prisiljen isplatiti kralju Hiram predajući mu dvadeset gradova u Galileji (1. Kraljevima 9:11).

Kad je hram bio dovršen, Salomon ga je svečano otvorio uz molitvu i žrtvu, pa je čak pozvao i pogane da se ondje dođu moliti. Potaknuo je Boga da obrati posebnu pozornost na njihove molitve: “Tako će svi narodi na zemlji znati tvoje ime i štovati te, kao i tvoj narod Izrael; i prepoznat će da je tvoje ime vezano za ovu kuću koju sam sagradio” (1. Kraljevima 8:43 parafrazirano). Da je Salomon ovdje stao, ishod njegovog života bi možda bio sasvim drugačiji.

Jehova je dopustio Salomonu da pronikne u sve što je njegovo srce željelo, ali uz upozorenje - to nije trebalo biti samo za njega, već za cijeli narod koji je ušao u zavjetni

Solomonov hram

odnos s Jehovom. Međutim, Salomon je smatrao kako je on osobno postao velik i uvećan više od svih koji su bili prije njega. Uživao je u svom statusu slavne osobe diljem svijeta Bliskog istoka kao izvanredan graditelj, vrtlar, organizator i vođa. Umjesto da oda slavu Bogu, Salomon se ponosio onim što je smatrao svojim zaslugama.

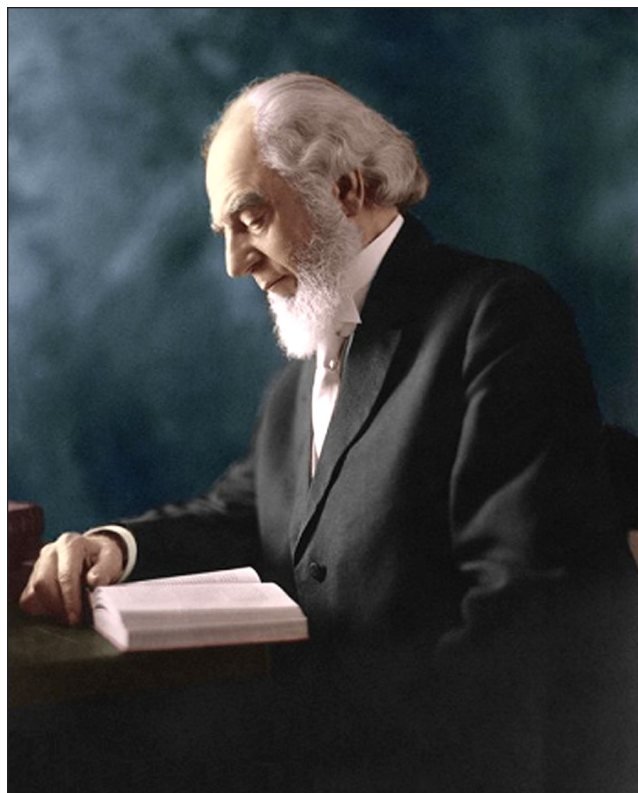
“Učinio sam si velika djela: sagradio sam sebi kuće, zasadio si vinograde; načinio sam si vrtove i voćnjake, zasadio u njima stabala svakovrsnih plodova. Načinio sam si jezerca vodena da natapam njima šume gdje rastu stabla. Stekao sam si sluge i sluškinje, a imao sam sluge rođene u domu mome, i imao sam veliki posjed od krupne i sitne stoke više od svih onih koji su bili prije mene u Jeruzalemu. Sakupio sam si i srebra i zlata i osobito blago kraljeva i pokrajina, nabavio sam si pjevače i pjevačice i užitke za sinove ljudske, kao i glazbala svakovrsna” (Propovjednik 2:4-8).

Salomon je zaronio u dekadenciju čovjeka, možda tražeći odgovore na pitanja koja su postavljali oni koji nikada nisu upoznali Jehovu. Za razliku od svoje rane molbe za mudročću da vlada ljudima, Salomon je tražio radost i smisao u svjetovnim dobrima i postignućima, ali je našao samo tamu i uzaludnost. Ovo je zbujujući problem čovječanstva općenito koji se uči tijekom dopuštanja zla.

U Božanskom Planu Vjekova, pastor Russell je napisao da će ovo vrijeme dopuštanja zla, koje većina reformatora ne vidi, pripremiti cijelo čovječanstvo za budućnost kada će praksa pravednosti predstavljati oštar kontrast njihovom prethodnom iskustvu. Čovjekove lekcije su izuzetno teške, ali će na kraju biti neprocjenjive u svladavanju problema koje je stvorio grijeh. Vladama je dopušteno usvojiti mnoga predložena rješenja za iskorjenjivanje nepravde i donijeti prosperitet i sreću ljudima, ali bez uspjeha. Ovo dugo razdoblje tame pamtit će se u sljedećem dobu, a uzaludni naponi neće navesti nikoga da tvrdi: “Samo da smo imali ovu priliku, ili onu priliku da upravljamo sobom, tada bismo uspjeli” (Studije Svetog Pisma, Svezak 1). Salomonu je bilo dopušteno da sam izabere svoj put, ali je na kraju shvatio da je njegova težnja za blagostanjem i srećom uzaludna bez Jehovinog blagoslova.

Solomonovo Blagostanje

Kraljica od Sabe bila je svladana Salomonovim carstvom. “I jela na njegovom stolu i smještaj slugu njegovih i uslužnost njegovih službenika i njihove odore i njegove peharnike i stubište kojim je ulazio u Dom Jehovin, nestalo je duha u njoj. Tada je rekla kralju: “Istinито je bilo izviješće koje sam čula u svojoj zemlji o tvojim djelima i o tvojoj mudrosti. Ali nisam vjerovala riječima sve dok sama nisam došla i vidjela to svojim očima. I gle, ni pola

Charles Russell, autor, “Božanski plan vjekova.”

mi nije bilo rečeno: mudrost tvoja i napredak nadvisuje glas koji sam čula. Sretni su tvoji ljudi, sretne su tvoje sluge koje neprestano stoje pred tobom i slušaju tvoju mudrost! Blagoslovljen neka bude Jehova, Bog tvoj, kome si ti omilio da te postavio na prijestolje Izraelovo! Zato što Jehova ljubi Izraela zauvijek, stoga te je učinio kraljem da izvršavaš sud i pravdu” (1. Kraljevima 10:5-9).

Te posljednje kraljičine riječi mogle bi jednog dana zarezati Solomonovo srce. Umjesto da bude zahvalan što je Jehova blagoslovio njegov rad, Salomon je na kraju izrazio nezadovoljstvo. Mogao je ostaviti izvanrednu ostavštinu svom narodu, ali samo je mislio da će nestati iz povijesti. Zadržao se na ideji da svi ljudi umiru, bez obzira na to što su učinili, ili što posjeduju, ili tko su, ili što znaju.

Očajavao je zbog činjenice da će i on umrijeti i da će sve što je učinio pasti u ruke drugih koji nisu imali nikakve veze s tim poslom. Mogao bi uskoro biti zaboravljen. Možda čak ni sjećanje na njega ne bi živjelo. “Tada sam pogledao na sva djela koja su moje ruke napravile, i na trud kojim sam se trudio to učiniti, i gle, sve je bilo ispraznost i mučenje duha! I nema ništa korisno pod suncem” (Propovjednik 2:11). “Stoga sam zamrzio život, pošto je posao koji je učinjen pod suncem meni mučan: jer je sve ispraznost i mučenje duha” (redak 17).

Kao navodno najmudriji čovjek koji je ikada živio, bez zapreka ili tereta koji su uobičajeni za većinu, Salomon

je otkrio da je njegov život pun bogatstva nezadovoljavajući, prolazan i nestalan. “Da, mrzio sam sav svoj trud kojim sam se bavio pod suncem, jer [ću umrijeti i] to ostaviti čovjeku koji će biti poslije mene” (Propovjednik 2:18).

Pouke Za Novo Stvorenje

Bog je Salomonu dao sve što mu je bilo potrebno da stvori kraljevstvo slave i časti Jehovi. Bog također obećava “punu sigurnost vjere” (Hebrejima 10:22) za one koji slijede Isusa. Njegovoj djeci ništa ne nedostaje u potrazi za nagradom uzvišenog poziva u Kristu Isusu (Filiplijanima 3:14, 15).

Moramo se držati toga. Salomonova mudrost i njegov Božji blagoslov trebali su biti dovoljni. Mogao je izgraditi Izrael na slavu Božju i pružiti ljudima velike blagoslove, ali ga je ponos nadvladao. Vidimo u ovome zašto je prvi korak u izgradnji karaktera koji je ugodan Bogu poniznost (Matej 5:3). Radovanje u Njegovoj prisutnosti u našem životu trebalo bi zadovoljiti naše želje. Što god drugo imamo, bilo siromaštvo ili bogatstvo, trebalo bi blijedjeti u usporedbi s Božjim blagoslovom.

Salomon je sebe vidio kao izvor slave i sjaja koje je postalo njegovo kraljevstvo. U zenitu svog života, Salomon je imao 700 žena, princeza i 300 konkubina. Imao je 40 000 štala s konjima i 12 000 ljudi koji su ih jahali. Ipak, imao je malo radosti. Svoj život sažeo je u samo nekoliko riječi: „Ne postoji ništa bolje za čovjeka, nego da može jesti i piti i da duša njegova može uživati dobra od truda njegovog. I ja sam vidio da je i to bilo od Božje

Slava Salomona, s kraljicom od Sabe

ruke” (Propovjednik 2:24).

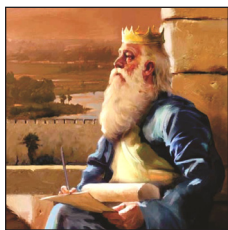
Nijedno svjetovno zadovoljstvo ne može donijeti vječno zadovoljstvo, ali može dovesti do vječnog žaljenja. Bez božanske vladavine koja je započela njegovu vladavinu, Salomon je postao samo dio ciklusa svijeta. Hoće li Salomon u uskrsnuću preuzeti ulogu među onima koji će davati savjete ljudima na zemlji i ponavljati lekcije koje je naučio? Možda. Vjerojatno ne.

Dok razmišljamo o Salomonovom nedostatku, sjetimo se svojih prilika da odražavamo blagoslove koje nam je Jehova dao kroz mudrost duha zdravog razuma. „A mudrost odozgo je najprije čista, zatim mirotvorna, blaga, popustljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, nepristrana i nelicemjerna. I plod se pravednosti u miru sije onima koji grade mir” (Jakovljeva 3:17, 18 NIV).

— *David Wiant*

Zapažanja o Životu

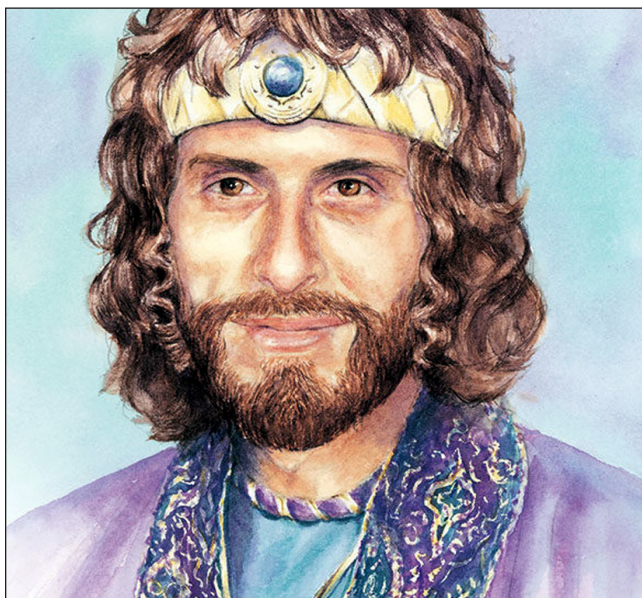
„Za svaku stvar postoji razdoblje i vrijeme za svaku namjeru [ili stvar] pod nebom”
(Propovjednik 3:1. Tekstovi iz RVIC-a osim ako nije drugačije navedeno).

Kralj Salomon bio je jedan od najslavnijih kraljeva u židovskoj povijesti. Budući da je bio jedan od Davidovih sinova (2. Samuelova 5:14), Jehova ga je preko proroka Natana nazvao Jedidija. Ime znači “miljenik od Jehove.” Međutim, njegova majka Bat -Šeba dala mu je ime Salomon (2. Samuelova 12:24 -25). Salomon je vladao otprilike 40 godina. Većina povjesničara datira njegovu vladavinu od otprilike 970. do 931. pr. Kr.¹ Salomon je pružio uvide proizašle iz Jehovinog dara mudrosti koji je sačuvao u Božjoj riječi. On pomaže učvrstiti doktrine koje smo shvatili. Također je dao primjer što ne treba činiti na našem putu posvećenja.

Vrijeme Za Sve

Salomon započinje svoja promatranja života ističući da postoji odgovarajuće razdoblje za sve ili za svaku namjeru pod nebom. U prvom retku upotreba izraza “pod nebom” umjesto “pod suncem” sugerira božansku perspektivu. Svi mi prolazimo kroz zbunjujuće ili teške situacije koje su prirodne pojave u životu. Baš kao što postoje razdoblja života, postoji božanska namjera u svakom aspektu života, posebno za one koji su pozvani u Uzvišeni poziv. Ova osobna iskustva su za našu korist.

Kralj David, otac Solomonov

Iskustva koja se ponekad mogu činiti burnim odvijaju se u savršenom redu iz Jehovine perspektive, poput kotača koji se okreću kao što ih je Ezekiel vidio u svojoj viziji. Primijetite da u Propovjedniku 3:2-8 -Salomon koristi “vremena” da bi opisao niz životnih događaja. Ovo se ne smije brkati s proročkim “vremenima,” već se koristi kao okolnost u nečijem životu. Takva je prolazna i promjenjiva priroda života na zemlji. Međutim, u vjeri shvaćamo da sve stvari surađuju za naše dobro (Rimljanima 8:28). Bog će ispuniti svoju namjeru za nas ako strpljivo čekamo Njegovo vrijeme. “Svi ovi čekaju na tebe da im daš hranu u pravo vrijeme” (Psalam 104:27).

Dobit od rada

U recima 9-15 Salomon postavlja pitanje zašto se trudimo učiniti nešto budući da je to uzaludan trud. Čini se da je njegov stav “koja je korist?” Salomon ponavlja jednu od svojih uvodnih premisa iz Propovjednika 1:3, “kakva je korist od truda koji radimo?” „Tada sam pogledao sva djela što su ih ruke moje učinile i trud koji sam učinio; i gle, sve je ispraznost i trčanje za vjetrom, i nema koristi pod suncem” (Propovjednik 2:11). On ponavlja isto razmišljanje u Propovjedniku 5:15, 16, nazivajući to teškim zlom. Solomon počinje s mračnom perspektivom postojanja lišenog smisla. Očigledna je istina da bez odnosa s Bogom život može izgledati isprazan i naporan. Ako su naši interesi u svijetu i stvarima povezanim s njim, Solomon pokazuje koliko brzo možemo pasti u dubine očaja. Međutim, zatim iznosi alternativno gledište podsjećajući čitatelja na Jehovin divan karakter i ljubav. “Sve je učinio lijepim u svoje vrijeme; također je stavio vječnost [ili svijet] u njihova srca, ali tako da čovjek ne može saznati djelo koje je Bog učinio od početka do kraja” (Propovjednik 3 :10).

Živimo u prekrasnom vremenu s mnogo blagoslova — kada je obnova svega već počela. Solomon je imao samo mali tračak uvida u namjeru. Njegovo stajalište da “čovjek ne može saznati djelo koje je Bog učinio od početka do kraja” znatno se promijenilo za nas na ovom kraju Evandeoskog doba. Božji plan sada je otkriven. Oni koji sada imaju pronicljive oči i razumna srca mogu razabrati da Bog ima namjeru od “početka do kraja.” Otkriveno je preko proroka, Isusa i apostola. Ovo je blagoslov koji Salomon nije imao u svoje vrijeme. Kakva nam je blagoslovljena prednost dana znati djelo koje je Bog izvršio od početka do kraja (Izaija 40:21).

Prah prahu

Salomon to izražava praktičnim pojmovima. “Znam da nema ništa bolje za njih, nego da se raduju i da čine dobro [ili, da budu dobri] sve dok su živi. A također da svaki čovjek treba jesti i piti, i uživati u dobru u svom svom radu, Božji je dar. Znam da, što god Bog čini, to će biti zauvijek: ništa se tome ne može dodati, niti se od toga može što uzeti; i Bog je to učinio da se ljudi boje pred njim. Ono što jest bilo je davno [ili ono što je bilo sada je]; i ono što će biti davno je bilo; i Bog ponovno traži ono što je prošlo [otjerano]” (Propovjednik 3:12-15). Podsjećamo se na riječi apostola Pavla: “Ako dakle jedete ili pijete, ili što drugo činite, sve činite na slavu Božju!” (1. Korinćanima 10:31). Naš trud, naše kušnje i nevolje neće biti uzaludni.

Prah Prahu

Salomon ponovno mijenja perspektivu u 3. poglavlju, reci 16 do 22. On govori o nečemu što sada razumijemo, dopuštanju zla na neko vrijeme. “Vidio sam pod suncem na mjestu pravde, da je tamo zloća; a na mjestu pravednosti bila je tu zloća. Rekoh u srcu svom: Bog će suditi pravedniku i opakome; jer tamo postoji vrijeme za svaku namjeru [stvar] i za svaki posao. Rekao sam u svom srcu, To je zbog sinova ljudskih da ih Bog može ispitati [ili, rekao sam u svom srcu u vezi sa sinovima ljudskim, To je da ih Bog može ispitati], i da oni vide da oni sami samo su kao životinje” (Propovjednik 3:16-18). Salomon je razumio Jehovinu pravdu, mudrost i ljubav. Podsjećaju nas da su ljudi ignorirajući načela Božjeg zakona i istine samo zvijeri. Isus je rekao: “Ne čudite se tome: jer dolazi čas u koji će svi koji su u grobovima čuti njegov glas i izaći; koji su dobro činili, na uskrsnuće života; a oni koji su činili (ili prakticirali) zlo na uskrsnuće suda” (Ivan 5:28-29). Zlo

je dopušteno radi obrazovanja čovječanstva da upozna, razumije i iskusi učinke dobra (slijeđenje Božjih uputa) i zla (ignoriranje Božjih uputa -). Bog će svakog dokazati.

Zatim, Salomon pruža pronicljive temeljne retke² koji se tiču naše smrtnosti. “Jer ono što zadesi sinove ljudske, zadesi i životinje; jedno ih snalazi: kako jedan umire, tako i drugi; da, svi imaju jedan dah [duh]; i čovjek nema prednosti nad životinjama, jer sve je ispraznost” (Propovjednik 3:19).

Postanak 2:7 opisuje kako je Bog u čovjeka udahnuo “dah života i čovjek je postao živa duša.” Hebrejska riječ prevedena kao “udahnut”, neshamah, znači životni dah, božansko nadahnuće, intelekt.³ Hebrejska riječ za dušu je nephesh, što je definirano kao stvorenje koje diše.⁴ Redak iz Postanka također nam daje definiciju za dušu (nephesh) — to je tijelo s dahom života (neshamah).

Međutim, u Propovjedniku 3:19 Salomon koristi drugu hebrejsku riječ za dah, ruah.⁵ Ruah je povezan s dahom ili vjetrom u smislu izražavanja emocija, osobnosti ili karaktera. Stoga, ruach nije specifično samo “dah života” (što je neshamah) nego nešto više, individualna jedinstvenost. Najčešće se prevodi kao “duh.” Primjer njegovog značenja je kada netko izdahne u ogorčenosti ili ljutnji. Ovo opisuje emociju koja zahtijeva razmišljanje i inteligenciju uma ili osobnosti. Ovo sugerira da su iskustva i osobnost koji pojedinca čine jedinstvenim njihov ruah i predstavljaju nečiji duh.

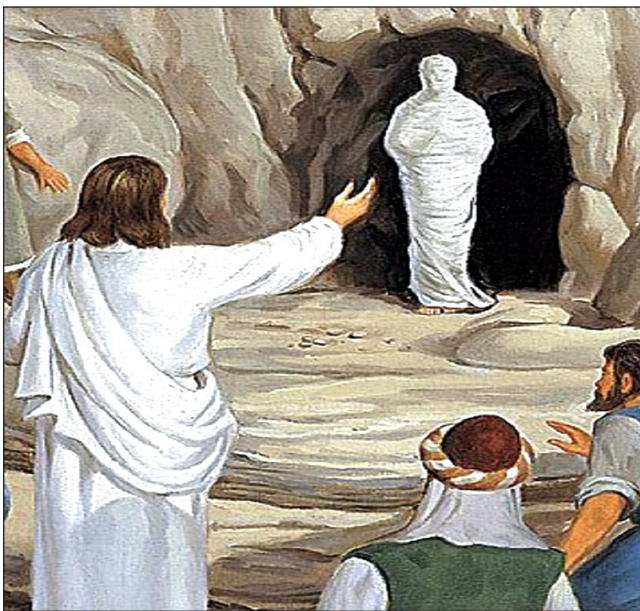
To je slično kao da kažete da je konj “živahan” ili da član tima posjeduje “timski duh.” Ruach se stoga ne smije brkati s entitetom ili duhovnim bićem. Salomon je govorio da i čovjek i zvijer dolaze u istu vrstu smrti, i svi imaju isti duh ili dah (ruah ili duh). Svi idu u isto stanje smrti, i taština je misliti drugačije. To nije dobro shvaćeno

unutar kršćanstva. Sotona je iskoristio ljudsku taštinu svojom prvom laži i otada je ovjekovječio: “Nećete umrijeti” (Postanak 3:4).

Smrt je prestanak života ili postojanja i jednako pogađa i čovjeka i životinju. Salomon to dalje razrađuje u recima 20 i 21. On ističe to s još jednim ključnim retkom, “Svi idu na jedno mjesto; svi su od praha i svi se opet pretvaraju u prah” (Propovjednik 3:20). Mjesto o kojem govori je proročansko jer je to budućnost za nas. To je stanje smrti ili groba, prestanak postojanja, ali se još uvijek zadržava u Božjem sjećanju. Ovaj koncept je opisan u Psalmu 146:4, “Dah njegov izlazi, vraća se u zemlju svoju; u isti dan nestaju njegove misli.”

Salomon pita u retku 21: “Tko zna duh čovječji ide li gore, i duh zvijeri ide li dolje u zemlju?” To je naravno retoričko. Da bi nas uskrsnuo s našim prijašnjim iskustvima i netaknutom osobnošću, Bog mora imati neki mehanizam ili proces za očuvanje suštine našeg duha, i u dogledno vrijeme, ponovno ga ujediniti u novo uskrslo tijelo. Budući da je Isus rekao “Svi će uskrsnuti”, Bog mora sačuvati sve duhove (ruah — osobnost, iskustva i karakter) mrtvih. Ovo sačuvano sjećanje opisano je u Otkrivenju 20:12 kao “Knjige”, čuvane i otvorene u odgovarajuće vrijeme.

Neki bi mogli protumačiti retoričko pitanje u retku 21 tako da implicira da duh čovjeka odlazi na nebo nakon smrti. Međutim, to ne može biti istina budući da je Isus prilikom svog Prvog dolaska rekao: “Nitko nije uzašao na nebo osim Onaj koji je sišao s neba, Sin Čovječji koji je na nebu” (Ivan 3:13). Apostol Petar je također razumio ovu činjenicu, rekavši: “Jer David nije uzašao na nebo” (Djela 2:34).

Sve će opet biti podignuto u život.

Oni koji zagovaraju da mrtvi odmah idu u nebo kažu da samo dobri idu u raj, a svi ostali nakon smrti borave negdje drugdje, u paklu ili čistilištu. Vjerovati da ti duhovni entiteti idu negdje nakon smrti - gore u nebo ili dolje na neko drugo mjesto - prekršilo bi redak 20 koji kaže da “svi idu na jedno mjesto.” Bog nije izvor ovog pogrešnog shvaćanja, “Jer Bog nije tvorac nereda” (1. Korinćanima 14:33). Istina je jasna onima koji razumiju Njegovu riječ.

Salomon zaključuje svoje misli da smrću prestajemo postojati i potiče nas da živimo najbolje i najproduktivnije živote. “Zato sam vidio da nema ništa bolje, nego da se čovjek raduje svojim djelima; jer to je njegov dio: jer tko će ga vratiti da vidi što će biti poslije njega?” (Propovjednik 3:22). Tko će ga doista vratiti? Jehovinom milošću i Isusovom otkupnom žrtvom, Bog odgovara na to pitanje. Imamo blagoslovljenu nadu da će svi biti podignuti, a neki do boljeg uskrsnuća kao duhovna bića.

Zlo Pod Suncem

„Tada se vratih i vidjeh sva tlačenja koja se čine pod suncem: i gle, suze onih koji bijahu potlačeni, a nema utješitelja; a na strani njihovih tlačitelja bila je moć; ali nisu imali utješitelja” (Propovjednik 4:1). Salomon mijenja fokus na svoja promatranja života kako bi se ponovno pozabavio dopuštanjem zla u obliku nepravde. On pohvaljuje mrtve koji su živjeli u takvom svijetu jer su ga iskusili (redak 2), a još više one koji još nisu živjeli (redak 3). Njegove se riječi mogu objasniti na dva načina: onima koji još nisu živjeli bolje je jer nisu iskusili nepravdu ili zlo; ili da se nadamo da će stvari postati bolje, a nepravda smanjena ili eliminirana u budućnosti. Na prvi pogled, ne morati iskusiti zlo ili nepravdu može se činiti ispravnim značenjem. Međutim, to bi poništilo svrhu dopuštanja zla. Stoga je beskrajna Jehovina mudrost veća od ljudske mudrosti. Jer bez iskustva nepravde i zla iz prve ruke, čovječanstvo nikada ne bi bilo potpuno informirano o njihovim učincima.

Salomon zatim razmišlja o svim svojim djelima i djelima drugih, od kojih bi neka mogla izazvati zavist ili suparništvo. U Propovjedniku 4:4 zaključuje da su sva djela ispraznost i pokušaj da se uhvati vjetar. Ulagati toliko truda da bi takav trud bio zavidan, ili kao konkurencija našim susjedima, je glupost. Može uzrokovati stres i tjeskobu koji ponekad mogu potrošiti našu vitalnost, bogatstvo i kreativnost (redak 5). Završava savjetom kako izbjeći ovu ludost. Bolje je biti zadovoljan s nekoliko stvari, umjesto da tražimo veličinu i slavu, da glupo trošimo svoje živote trudeći se da zgrabimo više nego što nam je potrebno (redak 6). Opet to uspoređuje s jurnjavom za vjetrom.

To bi nas trebalo potaknuti da napravimo popis naših posvećenja. Kako služimo braći, našim bližnjima ili onima oko nas na koje utječemo? Kao u prisposobi o talentima, gospodar je bio zadovoljan onima koji su učinili nešto sa svojim dijelovima. Salomon nas podsjeća da činimo dobre stvari, u tišini, a ne zbog taštine. Podsjećamo se na riječi našeg Gospodina Isusa, “da tvoja milostinja bude u skrovitosti, a Otac tvoj koji vidi tajno, uzvratit će ti” (Matej 6:4). Poslati čestitku ili hranu u pravo vrijeme braći ili bližnjem koji prolazi kroz kušnje može biti jednako važno kao objavljivanje članka, vođenje kampa za mlade ili planiranje kongresa. Što god vam je u rukama da radite, činite to s ljubavlju i poštovanjem, a ne radi vlastite slave.

Primjena

Salomonova nas zapažanja podsjećaju da za sve u životu postoji svoje vrijeme. Svi mi doživljavamo kušnje i nevolje koje su normalan dio života. Jehova ima plan koji će se razotkriti u svoje vrijeme. Njegov plan za naše vlastite živote također će se razotkriti u odgovarajućem razdoblju kako On bude htio. “Ljubljeni, ne čudite se vatrenoj kušnji među vama, koja dolazi na vas da vas iskuša, kao da vam se nešto čudno događa” (1. Petrova 4:12). On dopušta zlo i kušnju za naše obrazovanje, iskustvo i kao primjer drugima. Zlo i nepravda su svuda oko nas, ali se trebamo truditi da ne budemo dio njih niti da im na bilo koji način doprinosimo.

Kad umremo, prestajemo postojati. Stoga trebamo živjeti svoj život u poniznosti, raditi za Gospodina i voljeti druge, dajući sve od sebe. Za razliku od Salomona, mi počivamo u tišini, znajući da kada umremo, imamo obećanje boljeg uskrsnuća u kojem ćemo moći nastaviti našu poniznu službu Isusu, našem Gospodinu, i Jehovi, našem Ocu.

“I neka naklonost [ili, ljepota] Jehove [Sopherim promijenjen u Gospodina] našeg Boga bude na nama; I utvrdi na nama djelo naših ruku; Da, djelo ruku naših utvrdi ga” (Psalam 90:17). Salomon je odstupio od svoje poslušnosti i poštovanja prema Jehovi ignorirajući njegova načela i uredbe kako je navedeno u 1. Kraljevima 11:1-8. Izgubio je naklonost Jehove i izgubio je svoju krunu. Neka svatko od nas uči iz njegovih iskustava i neka bude vjeran u svom posvećenju, kako ne bismo izgubili svoju krunu života.

— Keith Belheimer

Usporedba o talentima

(1) Članak Agape Bible Study, “Datiranje vladavine kraljeva Jude i Izraela.”

(2) Temeljni reci, termin koji je skovao Brat David Doran, opisani kao čvrsti temeljni standardi ili pravila koji učvršćuju naše razumijevanje doktrina unutar Svetog Pisma. Primjeri, Propovjednik 3:20 i 9:5.

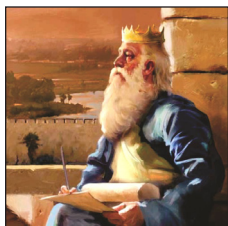
(3) Strongov H5397, neshamah, izgovara se neshaw-maw, od H5395, zadah, odnosno vjetar, ljutiti ili životni dah, božansko nadahnuće, intelekt ili (konkretno) životinja. U prijevodu eksplozija, (taj) dah (-eth), nadahnuće, duša, duh.

(4) Strongov H5315, nefeš, izgovara se neh-feš, iz H5314, pravo stvorenje koje diše, odnosno životinja ili (apstraktno) vitalnost.

(5) Strongov H7307, ruach, izražen roo-akh, iz H7306, vjetar; po sličnosti dah, to jest, osjetan (ili čak nasilan) izdisaj; figurativno život, ljutnja, nesupstancijalnost ... ali samo razumnog bića (uključujući njegov izraz i funkcije). Prevedeni zrak, ljutnja, eksplozija, dah, hladnoća, hrabrost, um, četvrt, strana, duh (ual), oluja, uzaludan, (vrtlog) vjetar (y).

Razmišljanja Propovjednika

„Vrijeme plača i vrijeme smijeha; vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja” (Propovjednik 3:4).

Knjiga Propovjednika je knjiga razmišljanja. Iako se slaže da je pisac bio Solomon, autor sebe naziva “Propovjednikom.” Njegova razmišljanja o životu razmatraju njegove osobne okolnosti s obzirom na mudrost kojom ga je Bog blagoslovio. Postavlja mnoga pitanja o raznim situacijama u životu i zaključuje da život, bio siromašan ili bogat, nije vrijedan življenja bez svrhe u tome kako se živi.

Knjigu otvara tema koja se ponavlja, „Ispraznost nad taštinama, sve je taština! Kakva je korist čovjeku od svega njegova truda kojim se bavi pod suncem?” Njegov odgovor sažima bit cijele knjige: “Čujmo zaključak cijele stvari: Boj se Boga i drži njegove zapovijedi: jer to je sva dužnost čovjeka. Jer će Bog svako djelo izvesti na sud, i svaku tajnu, bila ona dobra ili zla” (vidi 1:2-3 i 12:13-14).

Zašto su Salomonova razmišljanja vrijedna razmatranja? Jehova ga je ne samo blagoslovio neusporedivom mudrošću, već mu je dopustio i da okusi krajnosti života. To mu je dalo jedinstvenu perspektivu koja je dovela do stajališta da je život uzaludan bez božanske svrhe.

Sve je bilo dobro na početku njegove vladavine kao kralja. Poslušao je savjet svog oca Davida i dovršio zadatke koje David nije ili nije mogao, poput izgradnje hrama (1. Kraljevima 2:1-10). Iako je Salomon započeo

svoju vladavinu kao mlad čovjek, dar mudrosti blagoslovio je njegovu vladavinu iznad svih onih koji su mu prethodili i onih koji će doći poslije njega (1. Kraljevima 3:12).

Mudrost, ekonomska sposobnost i vjerski obredi karakterizirali su njegove rane godine. Nijedan se kralj nije usudio napasti Izrael. Ipak, Salomon je pokazao slabost. Odratio je svoje srce od Jehovinog zakona. Život mu je tada postao prazan. Napokon je shvatio da se ta praznina može ispuniti samo poslušnošću Jehovi. Iako nije naveden među herojima vjere, Salomonov primjer nam je od koristi (Hebrejima 11:34).

Propovjednik?

Biti propovjednik (hebrejski Qohelet) podrazumijeva publiku. Njegove su riječi često upućene mladim muškarcima. „Raduj se, mladiću, u mladosti svojoj, i neka se srce tvoje veseli u danima tvoje mladosti; hodi putevima srca svoga i po viđenju očiju svojih; ali znaj da će te za sve to Bog privesti na sud” (Propovjednik 11:9). Na drugom mjestu piše: “Sjeti se svoga stvoritelja u danima mladosti svoje” (Propovjednik 12:1). (Vidi također Izreke 1:1-4.)

Samo čitanje knjige Propovjednika može biti korisno mladoj osobi koja traži smisao života, ali će također koristiti i zrelijima (2. Ljetopisa 1:11-12, 2. Timoteju 3:16). Salomonovo iskustvo u suočavanju s usponima i padovima života odražava se u njegovim riječima i pruža uvid u dobrobiti života s Bogom i prazninu života bez Njega. Kao što će Pavao kasnije napisati, čovjek je vrijedan pažnje kada je “napregao svoja čula da razlikuje dobro i zlo” (Hebrejima 5:14, Propovjednik 1:17, 13).

Sezona Za Sve

Treće poglavlje sadrži niz kontrasta koji su postali sveprisutni kroz popularnu pjesmu “Turn, Turn, Turn”, koju je napisao folk pjevač Pete Seeger iz 1950-ih: sadnja i žetva, tuga i radost, mir i rat, štednja i trošenje, tišina i brbljavost, greške i ispravci, život i smrt.

Ovi kontrasti nas tjeraju da shvatimo važnost vremena i potrebu da ga mudro koristimo. Bogu je trebalo vremena da stvori Zemlju i njezino prebivalište. Uzeo je vre-

Sjeti se svoga stvoritelja u danima mladosti svoje.

mena kako bi se uvjerio da će svaki dio te kreacije funkcionirati skladno. Ipak je dopustio da svrha stvaranja bude prekinuta zlom zbog učinka koji bi ono imalo za najveću dobrobit za one koji će živjeti u tom stvaranju. Ali to nije bilo slučajno. Dao je vremensko proročanstvo kako bismo mogli razumjeti njegovo predznanje i vidjeti cijeli plan iz njegove perspektive (Daniel 9:24-27).

Bog je u tom planu rasporedio vrijeme za poziv i razvoj klase crkve, obitelji koja će mu se na kraju pridružiti na nebu. Svakom budućem članu daje vremena da odgovori na poziv, vremena da shvati Njegovu Riječ, vremena da izračuna troškove posvećenja i vremena da dokaže vjernost (Luka 14:28). Bilo da netko doživi kratko ili dugo hodanje

u ovom životu, Bog mu daje vremena da razvije potrebne karakteristike. Nije li čudo što Pavao kaže: "Pazite dakle kako živite, ne kao nerazboriti ljudi, nego kao mudri, iskorištavajući svoje vrijeme, jer dani su zli" (Efežanima 5:15,16 NAS)? Trčimo marljivo u utrci i ozbiljno nastojmo da naš poziv i izbor budu sigurni. "I ovo, znajući vrijeme: već je čas da se iz sna probudite jer sada je naše spasenje bliže nego kad smo povjerovali" (Rimljanima 13:11).

Tjeskoba može biti jedan od najvećih rasipnika vremena s kojima se susrećemo (Luka 12:25-31). Moramo usmjeriti naša nastojanja tijekom poteškoća. Jakov nas potiče da dopustimo da "neka ta strpljivost bude savršena na djelu, da biste bili savršeni i potpuni, ne oskudijevajući ničim" (Jakovljeva 1:2). Strpljivom izdržljivošću ne samo da učimo razvijati plod duha, već i ukloniti stres s našeg zemaljskog putovanja — "u svojoj strpljivosti posjedujte svoje duše" (Luka 8:15, Hebrejima 10:36).

Poljoprivrednici znaju da se usjevi ne smiju brati prije nego sazriju. Slično tome, ne pretvaramo se trenutno u sliku našeg Učitelja. Moramo strpljivo razvijati plod pravednosti. Ponekad smo previše željni da se suđenje završi ili da obećanje koje nam je dano bude ispunjeno. Ali "Gospodin ne kasni s obećanjem, kao što neki kasnim smatraju, nego je dugotrpiljiv" (2. Petrova 3:9). Pavao daje dobar savjet: "treba vam strpljivost da, nakon što izvršite volju Božju, primite obećanje" (Hebrejima 10:36).

Bog se ne treba fizički odmarati (Psalmi 121:4, Ivan 5:17). Ipak, On je osigurao razdoblja odmora za Izrael u subotama i jubilejima. Za posvećene, počinak dolazi kroz vjeru. Prihvaćeni smo u tijelo Kristovo vjerom,

Jakov, Juda i drugi, učeći od Isusa

nešto što mnogi u Izraelu nisu uspjeli postići (Hebrejima 4:11, 3:19, 12). Strpljivo počivajmo u vjeri i Božjim obećanjima i čekajmo budući počinak koji će doći onima koji ustraju.

"Ipak, Bog je sve učinio lijepim za svoje vrijeme. On je usadio vječnost u ljudsko srce, ali čak ni tako ljudi ne mogu vidjeti cijeli opseg Božjeg djela od početka do kraja" (Propovjednik 3:11 NLT).

Izrael je napredovao pod božanskim sucima, ali je tražio kralja kako bi bio poput drugih naroda. Postoji mudra izreka: "Pazi što tražiš, jer to možeš i dobiti." Bog je dopustio Izraelu da otkrije pogrešku svoje želje. Dobri i loši kraljevi su se javljali sve dok se kraljevstvo nije podijelilo.

Kada Isus uspostavi svoje kraljevstvo, uskrslu čovječanstvo bit će oslobođeno okova grijeha i zla i iskusit će dobrobiti istinski mudrog i dobronamjernog vladara. On će suditi mudrošću većom od Salomonove (Luka 11:31). To će biti prva prava prilika koju će pali čovjek imati za naučiti se pravednosti (Otkrivenje 20:12, Izaija 26:9).

Nepravda će Nestati

Salomon piše tužaljku nad nepravdom (4:1). Često promatramo nepravdu u masovnim razmjerima. Zbog toga možemo postati cinični prema svijetu i ljudima općenito. To je opasno. Božji plan pomaže nam razumjeti potrebu za dobrotvornim vladarom. Bog nije stvorio nepravedno stvaranje (Postanak 1:28). Međutim, s neposlušom naših praroditelja i uvođenjem grijeha, naš se svijet udaljio od Božje namjere. Ali Salomon hvali otpornost čovječanstva unatoč uvjetima njegova vremena. Učinimo i mi isto — ima mnogo dobrih ljudi na svijetu

Hagaj, prorok kada je Izrael dovršavao hram nakon povratka Izraela iz Babilona

unatoč onome što vidimo i čujemo. Predstavljajmo načela Kraljevstva danas (reci 4-6). Gledajmo svijet ne onakvim kakav jest, nego onakvim kakav će biti kada se završi vladavina od 1000 godina.

Sve društvene nepravde bit će iskorijenjene. Tlačitelji (gore) će se spustiti, a potlačeni (doline) će se uzvisiti (Izaija 40:4, Hagaj 2:7). “Oni će graditi kuće i stanovati u njima; sadit će vinograde i jesti njihov plod. Neće više graditi kuće, a drugi u njima živjeti, ili saditi, a drugi jesti.

Jer kao dani stabla, takvi će biti dani naroda mojega; moji izabranici dugo će uživati u djelu ruku svojih” (Izaija 65:21, 22 NIV).

Neka naša revnost i vjera ojačaju da iskoristimo svoje vrijeme da postanemo prihvatljivi u Božjim očima. Neka nam riječi propovjednika pomognu da još više hodamo s Isusom i da u svom životu slijedimo Božju volju.

— *Noah Amoo*

Mudar Savjet

„Tada sam se ja okrenuo i opazio ispraznost pod suncem” (Propovjednik 4:7).

Izraz “pod suncem” pojavljuje se samo u knjizi Propovjednika, nekih 29 puta. Salomon ga koristi da bi opisao zemaljski život, osobito bez Jehovinog uputstva ili poštovanja prema njemu. Vidio je i iskusio samozadovoljstvo, koje ga je ostavilo frustriranim i nezadovoljnim. Na kraju je uvidio da jedino istinsko zadovoljstvo pruža uvažavanje ljepote Božje kreacije i osjećaj Njegove prisutnosti. Poruka za nas u ovom dijelu Propovjednika je da cijenimo svoje odnose iznad svojih stvari i da uvidimo da su posjed i uživanje prolazni. Ovo je ključ radosti u životu.

“Postoji jedan samac, i nema drugog, da, nema ni dijete ni brata, i još nema kraja svemu trudu njegovom; niti su mu oči zadovoljne bogatstvom; ni ne govori: za koga se ja trudim i uskraćujem dobro duši svojoj? I to je ispraznost, da i to je teška patnja. Bolje je dvojici nego jednome, zato što imaju bolju nagradu za svoj trud. Jer padnu li, jedan će podići svoga druga; ali jao onome koji je sâm kad padne! Jer nema nikoga drugoga da mu pomogne ustati. Nadalje ako dvoje legnu zajedno, tada se zagriju; no kako li se jedan može ugrijati sâm” (Propovjednik 4:8-11).

Zašto je dvojici bolje nego jednome? Jer postoji intrinzična nagrada u tome što imate bliske prijatelje. Možemo podići jedno drugo i fizički i emocionalno. U teškim vremenima puno je bolje imati nekoga uz sebe tko će te ohrabriti. U trenucima neuspjeha, puno je bolje imati drugu osobu pored sebe s kojom ćete proći kroz bol i pomoći vam da se oporavite.

Na prometnoj ulici u jednom od zakrčenih indijskih gradova promet je zaustavljen. Veliko stablo palo je na usku ulicu. Mladić je promolio glavu kroz prozor autobusa. Otišao je do stabla, s ruksakom preko ramena, promatrajući nemoguću barijeru. Dječak je spustio ruksak i cijelom se težinom tijela naslonio na deblo bez uspjeha. Pridružilo se još nekoliko dječaka, ali i dalje nisu mogli pomaknuti golemu kladu. Odrasli su se počeli pridruživati, jedan po jedan. Ubrzo se pojavila vojska monsunom -natopljenih građana koji su se gurali uz kladu. Napokon su dosegli kritičnu masu i uspjeli okrenuti golemu deblo uz rub ceste. Promet se ponovno pokrenuo. U našem zemaljskom ili duhovnom životu možemo naići na velika stabla koja se mogu pomaknuti samo ako se otvorimo pomoći drugih.

Duboka izjava u retku 12, “I ako netko njega nadjača, dvojica će mu se oduprijeti; i trostruko uže ne kida se brzo” (KJV) prikazuje daljnju vrijednost drugarstva ilustracijom užeta. Kao što prethodna priča ilustrira, dvoje ili više ljudi nije lako razdvojiti kada su povezani sa zajedničkim ciljem.

Riječ “uže” je hebrejska khot (Strongova H2339). Ova ista riječ je prevedena kao “nit” u Jošui 2:18, “evo, kad mi udemo u zemlju, ti priveži ovu vrpču od grimiznih niti na prozor kroz koji nas spuštaš i skupi kod sebe u domu, oca svoga, i majku svoju i braću svoju i sve ukućane oca svoga.” Grimizna nit, ili uže, bila je ilustracija Rahabine vjere. Ta ista vjera spasila je Rahabu i cijelu njezinu obitelj.

Grimizna nit je “utkana” kroz Bibliju kao slika otkupnine. Otkupnina je ono što nas duhovno povezuje. Bez toga se nitko od nas ne bi mogao obratiti Bogu za pomoć. Uz to kao temelj našeg vjerovanja, Pavao nas uvjerava da će sva iskustva djelovati zajedno kako bi nam pomogla postići naš cilj duhovne pobjede. Oni koji vjeruju u Boga i nose haljinu pravednosti koju je dao Isus neće biti poraženi na duge staze (Rimljanima 8:28)

Rahaba, Isusova pretkinja, skriva uhode

Mudrost Vrijedna

“Bolje je dijete siromašno i mudro nego kralj star i lud, koji se više ne da savjetovati” (Propovjednik 4:13).

Kad je Salomon bio mlad, njegovo je srce čeznulo za mudročću. U kasnijim godinama otkrio je da je izgubio zadovoljstvo koje je bilo sastavni dio njegove rane vladavine. Isus je rekao: “Zaista, kažem vam, ako se ne obratite i ne budete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko” (Matej 18:3). Gubitak koji je Salomon doživio proganjao ga je.

“Jer iz tamnice on dolazi da bi kraljevao, dok isto tako onaj koji se rodio u njegovom kraljevstvu postaje siromah. Promotri sam sve žive koji hodaju pod suncem, s drugim djetetom koje će stati na njegovo mjesto. Ne postoji svršetak svemu narodu, čak i svih onih koji su bili prije njih, i oni koji će doći poslije neće mu se radovati. Zasiurno i to je ispraznost i mučenje duha” (Propovjednik 4:14-16).

Kada je Salomon došao na prijestolje, tražio je Boga, a Bog mu je dao priliku da traži što god želi. Salomon je ponizno prepoznao svoju nesposobnost da dobro vlada i plemenito je zamolio Boga za mudrost koja će mu trebati da pravedno upravlja Božjim narodom. Bog mu je dao mudrost i bogatstvo (1. Kraljevima 3:4 -15). Sada je shvatio da ne može pobjeći od sjećanja na svoje zadovoljstvo kao mladića koji je ponizno primio mudrost odozgo (Jakovljeva 3:17). Sve što je radio kao odrasla osoba u potrazi za užicima i samozadovoljstvom, nije značilo ništa. Bilo je to kao da pokušavate hodati kroz pješčanu oluju.

5. Poglavlje

“Čuvaj svoje korake kad odlaziš u dom Božji, i budi više spreman slušati nego darovati žrtvu ludaka, jer oni ni ne shvaćaju da čine zlo. Ne budi brzoplet sa ustima svojim i ne dopusti srcu svome da nešto žuri izustiti pred Bogom, jer Bog je u nebu, a ti na zemlji; stoga neka riječi tvojih bude malo” (Propovjednik 5:1, 2). Riječ “Bog” u ovim recima je hebrejski elohim (Strongov H430). Izraz elohim znači "vrhovni" ili "moćni."

Ne koristi se samo za jedinog pravog Boga, već se koristi i za ljudske vladare, suce, pa čak i anđele. Čak i nakon što je Bog otkrio svoje ime Mojsiju kod gorućeg grma (Izlazak 3:14), pojam elohim pojavljuje se kako bi se naglasila Božja snaga i moć. Gospodin je rekao Mojsiju da skine obuću jer je bio na svetom tlu. Starješine iz Indije skidaju cipele prije nego što održe govor. Iako dolazimo u osobni odnos s Jehovom nakon našeg posvećenja (Jakovljeva 4:8), moramo se sjetiti pristupiti Jehovi s poštovanjem prema Njegovoj moći i autoritetu. On ostaje elohim svemira.

Mojsije je, ponižen pred gorućim grmom, skinuo obuću.

“Jer san dolazi od mnoštva poslova, a glas ludaka poznat je po mnoštvu riječi. Kad zavjetuješ kakav zavjet Bogu, ne odgađaj to izvršiti, jer on nije zadovoljan s ludacima. Izvrši ono što si zavjetovao. Bolje je da se ne zavjetuješ, nego da se zavjetuješ, a ne izvršiš. Ne dopusti ustima svojim da navode tijelo tvoje na grijeh i ne reci pred anđelom da je to bila pogreška. Zašto da Bog bude ljut na glas tvoj i uništi djelo ruku tvojih? Jer u mnoštvu snova i mnogim riječima također postoji raznovrsna ispraznost. Ali ti se boj Boga” (reci 3 -7).

Ispravno poštovanje i učenje iznjedrit će želju da služimo Bogu i naučimo kako mu možemo služiti najbolje (Jeremija 29:11). Netko je eufemizirao "izvadite vatru iz ušiju i stavite je u usta." Naš zavjet posvećenja zahtijeva molitveno, promišljeno i potpuno razmatranje.

“Ako tko dođe k meni, a ne mrzi svoga oca i majku, i ženu i djecu, i braću i sestre pa čak i svoj život, ne može biti moj učenik. I tko ne nosi svoj križ i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik. Jer tko od vas, kad naumi sagraditi kulu, najprije ne sjedne i proračuna trošak, ima li dovoljno za dovršiti?” (Luka 14:26-28).

Naš posvetni zavjet je žrtva do smrti. To uključuje nagrađe, nevolje i iskustva koja učvršćuju naš karakter. Bog ne uživa u onima koji se suzdržavaju. Salomon je znao da je bolje ne obećati učiniti nešto za Boga nego ne slijediti to obećanje djelom. Bilo bi bolje nikada ne dati to obećanje (Brojevi 30:2-4). Čak nas i plemenite smetnje mogu udaljiti od željenog puta. Kada se posvetimo Kristovoj stvari, prioritete se moraju promijeniti.

Reci 8-17 govore o dvije smetnje koje nas mogu odvesti od usredotočenosti na naše posvećenje.

- Nepravde koje vidimo u svijetu
- Privlačnost bogatstva

Salomonov otac, David, pisao je o nepravdi u mnogim psalmima, a jedan od najistaknutijih slučajeva je Psalam

94. "Bože osvete, GOSPODINE, Bože osvete, zasjaj!" (stih 1, Alter). Ova karakterizacija Boga je na hebrejskom, el neqamot, i pojavljuje se samo u ovom psalmu. Većina prijevoda to prevodi kao "Bog odmazde." David je ovdje ispunjen bijesom zbog dominacije nepravde u svijetu i potiče Jehovu da se pojavi spektakularno, "zasja!", kako bi izvršio strašnu osvetu protiv počinitelja zla.

David u 3. stihu slijedi: "Dokle će bezbožnici, Jehova, dokle će se bezbožnici radovati?" Charles Spurgeon je primijetio ovaj uzvik tjeskobe: "Mnogo se puta ova goraka žalba čula u tamnicama inkvizicije, na mjestima za bičevanje ropstva i u zatvorima ugnjetavanja. Bog će u svoje vrijeme objaviti svoj odgovor, ali puni kraj još nije."

Jedna od doktrina koju najviše cijenimo u ovom razdoblju žetve je ona o dopuštanju zla. Kada se postavlja pitanje zašto se loše stvari događaju dobrim ljudima, to je jedini zadovoljavajući odgovor. Obratite pažnju na ovo obrazloženje iz Božanskog Plana Vjekova: "Bog je mogao spriječiti ulazak grijeha, ali činjenica da nije trebao bi nam biti dovoljan dokaz da je njegovo sadašnje dopuštenje u konačnici osmišljeno da postigne neko veće dobro... Bog je zamislio da dopusti zlo, jer, imajući lijek osiguran za čovjekovo oslobađanje od njegovih posljedica, vidio je da će rezultat biti dovesti ga, kroz iskustvo, do punog uvažavanja ... neusporedivog sjaja vrline u suprotnosti sa (zlom) ... S obzirom na veliki plan otkupljenja, i posljedičnu obnovu svih stvari, kroz Krista, možemo vidjeti da blagoslovi proizlaze kroz dopuštenje

Charles Spurgeon

zla koje, vjerojatno, inače ne bi moglo biti tako potpuno ostvareno" (stranice 117-135).

Mnogi plemeniti ljudi posvetili su svoje živote ispravljanju nepravdi svijeta, ali to se nikada ne može učiniti na masovnoj razini. To ne znači da mi koji smo posvećeni moramo zanemariti pojedince koji su bili podvrgnuti nepravdi. Kao što Pavao opominje: "Dakle, dok imamo prilike, činimo dobro svima, a osobito onima koji su vjernici" (Galaćanima 6:10).

Druga smetnja ovoga svijeta je iskušenje da se stekne i zadrži bogatstvo. "Ne gomilajte sebi bogatstva ovdje na zemlji, gdje moljac i rđa uništavaju, a razbojnici provaljuju i krađu. Umjesto toga, skupljajte bogatstvo za sebe na nebu, gdje moljac i hrđa ne mogu uništiti, a razbojnici ne mogu provaliti i ukrasti. Jer tvoje će srce uvijek biti tamo gdje je tvoje bogatstvo" (Matej 6:19-21 GNB).

Naš današnji svijet proglašava kulturu uspjeha. Postoji uvjerenje da materijalno bogatstvo stvara sreću i zadovoljstvo, uvjerenje da se vrijednost života mjeri veličinom bankovnog računa, kvadraturom nečijeg doma ili markom automobila u nečijoj garaži. Rječnik američkog nasljeđa definira pohlepu kao "pretjeranu želju za stjecanjem ili posjedovanjem više od onoga što je potrebno ili zaslužuje, posebno u pogledu materijalnog bogatstva." Prosperitet se smatra ciljem, a ne sredstvom. Bogatstvo se treba koristiti kao rezervoar, a ne kao rijeka, a ne da se hrani nečije osobno carstvo.

Naša materijalna dobra pripadaju Bogu i treba ih koristiti za postizanje njegove namjere na zemlji. Ako je naše blago u banci, srce će nam biti mračno i hladno poput metalnog bankovnog trezora. Ako je naše blago na nebu, naše će srce biti preplavljeno radošću, mirom i zadovoljstvom - stvarima koje novac ne može kupiti.

"Evo što sam ja uvidio: dobro je i lijepo za pojedinca jesti i piti i uživati dobra svega svojega truda kojim se trudi pod suncem sve dane svoga života kojega mu daje Bog, jer je to njegov dio. Također svakom čovjeku kome je Bog dao bogatstvo i imućnost te mu dao moć da jede od toga i uzme svoj dio i raduje se svome trudu, to je dar Božji. Jer se više neće puno sjećati dana svoga života, zato što ga Bog nasićuje radošću srca njegovog" (Propovjednik 5:18-20).

Zadatak Crkve je obilno jesti i piti s izvora Gospodnjega i raditi u njegovu vinogradu. U onoj mjeri u kojoj netko to može postići, Bog će na taj napor odgovoriti s radošću. Naša sadašnja sreća poboljšava naš zemaljski život i umnožava radosti koje trebaju uslijediti. Tuga i bol će na kraju pasti u zaborav. "Nego kao što je zapisano: "Što oko nije vidjelo, ni uho nije čulo, niti je ušlo u srce čovječje, to je Bog pripremio onima koji ga ljube" (1. Korinćanima 2:9).

Matej kojeg je Isus pozvao da ga slijedi.

Vrijednost Dobrog Imena

“Bolje je dobro ime nego dragocjena pomast, i dan smrti nego dan rođenja. Bolje je ići u kuću gdje je žalost nego u kuću gdje je gozba, jer je takav svršetak svih ljudi, i živi će to pohraniti u srce svoje! Bolja je tuga nego smijeh, jer pod žalosnim licem srce postaje bolje. Srce mudrih je u kući žalosti, a srce ludih u kući veselja. Bolje je slušati ukor mudroga nego da netko sluša pjesmu ludaka. Jer kakav je prasak trnja ispod lonca, takav je smijeh ludaka, i to je ispraznost. Zasigurno potištenost mudraca čini ludim i poklon uništava srce. Bolji je svršetak nečega nego njezin početak i bolja je strpljivost u duhu nego oholost u duhu” (Propovjednik 7:1-8).

Salomon je na drugom mjestu napisao o vrijednosti dobrog imena: “Dobro ime bolje je izabrati nego velika bogatstva, i ljupku naklonost radije nego srebro i zlato” (Izreke 22:1). Imati dobro ime znači živjeti na način koji zaslužuje povjerenje drugih. To znači pokazati integritet na koji se ljudi mogu osloniti. Održavanje dobrog imena ne znači da nikada ne grijesimo, ali kada pogrijesimo, činimo sve što možemo da ispravimo stvari.

Naš bi život trebao biti potpuni integritet. Riječ "integritet" dolazi od matematičkog izraza, integer, koji znači "jedan" ili "cijeli broj." Ne bi trebalo biti podjele između naše duhovne predanosti i naše zemaljske prakse. Kad nekome damo obećanje, baš kao i kad se zavjetujemo Jehovi, moramo ga održati, čak i ako se promijene okolnosti

pod kojima smo to dali. Kada se drugi mogu osloniti na nas, vidjet će da živimo na uzvišeniji način (1. Petrova 3:10-12, 2. Korinćanima 8:21).

Salomon također sugerira vrijednost ukora za ispravljanje ponašanja. Prijekori su rijetko ugodni. Međutim, oni nas uče mudrosti (Hebrejima 12:11).

“Ne nagli u duhu svome da se srdiš, jer srdžba počiva u naručju ludaka.” Reakcija ljutnje može biti protivna duhu mirotvorstva i može se pokazati bezumnom. “Ne pitaj što je razlog da su prijašnji dani bili bolji od ovih, jer ti nije mudro u vezi toga pitati. Mudrost je dobra uz baštinu i po njoj dolazi dobit onima koji gledaju sunce” (Propovjednik 7:9-11). “Jer na zemlji nema pravednika koji čini dobro i nikad ne sagriješi” (redak 20).

Vjera znači odreći se svake nade za drugačijom prošlošću (Filipljanima 3:14,15). Važno je imati ispravnu perspektivu o sebi. Crkva s ove strane vjela nema pravednosti u sebi. Ona, međutim, ima primjera i zagovornika u Kristu. Ova će mudrost nadvladati deset vladara grada (Propovjednik 7:19), potpuni broj koji predstavlja zemaljske vlasti.

“Isto tako, nemoj se obazirati na sve riječi što su izgovorene; inače ćeš čuti da te sluga tvoj proklinjao; jer često zna srce tvoje kako si i ti isto tako druge proklinjao” (Propovjednik 7:21, 22).

Posljednja lekcija je da nema pravednika (Rimljanima 3:10). Ljubav mora biti kompas koji vodi naše srce.

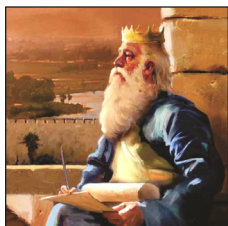
Solomon, zamišljeno piše

Savršena namjera srca mora zasititi duh novog stvorenja. Nastojmo oponašati našeg Gospodina Isusa i obucimo karakter koji odražava, u najvećoj mogućoj mjeri, njegov život i službu. Naučimo od Salomona da je život pod suncem najbolje živjeti služeći našem Nebeskom Ocu.

— *Ken Allison*

Potreba Za Mudrošću

„Rekao sam: ‘Bit ću mudar!’ ali je ona ostala daleko od mene” (Propovjednik 7:23).

Vrijednost mudrosti izražena je također u Izrekama: „Mudrost je ono najglavnije: stoga steci sebi mudrost, i svim svojim dobitkom steci razboritost” (Izreke 4:7). Iako je Salomona Bog obdario mudrošću, on je shvaćao da bi tu osobinu inače bilo teško steći.

Za mudrost je potrebno iskustvo. Kako godine prolaze, i razmišljamo o iskustvima iz prošlosti, možemo biti zahvalni na dobrim izborima i Božjoj providnosti koja nas usmjerava dobrim putevima. No nerazboriti izbori također bi trebali privući našu pozornost. U tim slučajevima, vrijeme i okolnosti mogu usmjeriti našu pozornost na rezultate tih izbora i pravu aljenju. Ako posljedice pogaaaju samo nas, možemo prihvatiti lekciju s mišlju i nastojati učiniti bolje. Ako su posljedice utjecale na druge, sjeanje i aljenju mogu biti dublji. U svakom slučaju, trebali bismo učiti iz iskustva. I trebali bismo prilagoditi naša ponašanja.

U Salomonovim razmišljanjima on razmatra poteškoće u osiguravanju mudrosti. Ono što jest daleko i jako duboko, tko to može odgonetnuti? Ja sam usmjerio srce svoje da spozna i ispita te da istra i mudrost i smisao (Propovjednik 7:24, 25).

Proroka Poveznica

U Propovjedniku 7:26-28, Salomon govori o zamkama nesvete ene. Ovo je jedna od ludosti spomenutih u retku 25 koje bismo trebali izbjegavati, poznavajući opasnu ludost, kao i ludost i mahnitost.

Ovo je nevolja s kojom se Samson suoio u tri navrata. Budući da su Samsonova iskustva simbolina za iskustva Crkve kroz Evaneosko doba, ona nas podsjećaju da Izebela (Otkrivenje 2:20), nesveta ena, predstavlja Rimokatoličku crkvu koja je bila teška za Crkvu tijekom mranog srednjeg vijeka i kasnije.

Identificiranje ovog nesvetog sistema, predstavljenog pod maskom neeg svetog, povezano je s mudrošću u Otkrivenju 13:18. Ovdje je mudrost. Tko ima razuma, neka izrauna broj zvijeri [papinstva]: jer to je broj ovjeka; a njegov je broj est stotina ezdeset i est. To je uoio Peter Waldo, nakon njega John Wycliffe, zatim John Huss, stoljeće kasnije Martin Luther i protestanti openito, poev i od reformacije.

Otkrivenje 17:5 govori o Rimskoj crkvi izraajnim jezikom. Na njezinu elu bija e napisano ime, Misterij,

Babilon veliki, majka bludnica i gadosti zemaljske. Nakon toga slijedi redak 9, Ovdje je um koji ima mudrost - identificirajui gdje ena sjedi. Taj e sistem biti trajan primjer ene, ije je srce zamka i mreža, a ruke njezine poput okova...gre nika e ona uhvatiti (Propovjednik 7:26).

Meutim, kao to je Isus primijetio u Mateju 15:19, svjetovni grijesi ovoga svijeta također zahtijevaju našu pozornost, kako bismo ih izbjegli. Kad su Jakov i drugi uenici sazvali konferenciju u Jeruzalemu, slo ili su se savjetovati nejevrejske vjernike da izbjegavaju tjelesne grijeh e. Kloni se oskrnjivanja idola i bluda (Djela 15:20).

Kasnije je apostol Pavao iznio ovu zabrinutost brai u Korintu. Ope se pria da je meu vama blud, kao to se ne spominje meu poganima, pozivajui se da se o tome pozabavi (1. Korinanima 5:1). On ponavlja ovu zabrinutost u 1. Korinanima 6:13, i u retku 18 ka e: Bje ite od bludni tva! Svaki grijeh koji ovjek uini je izvan tjelesa; ali tko bludni grij e i protiv vlastitog tjelesa. Pavao upozorava na ovo također u 1. Korinanima 7:2, 10:8, 2. Korinanima 12:21, Galaanima 5:19, Efeanima 5:3, Koloanima 3:5 i 1. Solunjanima 4:3.

Tumaenje

Tko je kao mudrac? I tko zna protumaiti sluajeve? Ljudska mudrost ovjeku prosvjetljuje lice i mijenja odva

Samson, slika Crkve Evaneoskog doba

nost lica njegova (Propovjednik 8:1). Sveto pi-smo obiluje povije u, jasnim injenicama i izravnim opomenama. Meutim, postoji i obilje prostora za tumaenje. Pavao je u Abrahamovu ivotu i njegovoj obitelji vidio slike saveza koje je Bog sklopio s Abrahamom i Mojsijem. Hagara predstavlja Savez zakona, a Ji mael njezin sin, prirodni Izrael. Sara predstavlja Abrahamski savez, a Izak njezin sin, duhovni Izrael (Galaanima poglavlja 3, 4).

Tumaenja poput ovoga daju nam odskonu dasku da potra imo vi e detalja u Abrahamovu ivotu, i takoer pogledamo iskustva drugih zabilje ena u Starom zavjetu. Pa ljiv istra iva Svetog pisma vidi u ovim zapisima biblijske povijesti slike pojedinosti Bo jeg plana. Mudro Bo je dijete cijenit e blagodatati ovog polja misli - ali e takoer osjeati rezervu, shvaajui da je tumaenje ukljueno.

Propovjednik 8:6 primjeuje: za svaku namjeru postoji vrijeme i sud. Ovo promatramo u Karti vjekova, koja ilustrira razliite dijelove Bo jeg plana vjekova. Ali Solomonovo zapa anje prvenstveno je praktino, o ivotnim iskustvima koja nam dolaze na put. On dodaje, stoga je ovjekova bijeda velika nad njim. Jer on ne zna to e biti; i tko mu mo e rei kada e to biti? U ivotnim okolnostima ne mo emo uvijek uoiti kakva e iskustva doi, kada bi mogla doi ili Bo ju svrhu u njima. ivotna iskustva mogu biti raznolika i neoekivana. Ali Bog je na elu, u onome to On ili usmjerava ili dopu ta. Raznolikost ivota, ako se primi s vjerom, stvorit e mre u iskustva pomou koje se mo e razviti kr anski karakter. Ako vidimo vrijednost odreeneog iskustva, to je prekrasno. Ali ako nije, prihvatimo to kao dio opeg pozadinskog iskustva, zajednikog svijetu.

Stotinu Puta

Iako gre nik ini zlo i sto puta te se dani njegovi pro-du uju, ipak ja zasigurno znam da e biti dobro onima to se boje Boga, koji imaju strah pred njim (Propovjednik 8:12). Neposredna pouka je da tijekom ovog dopu tanja zla, ne postoji uvijek brza naknada za lo a djela. Bez obzira na to, oni koji se boje Boga i ive kako treba zajameni su da e im biti dobro. Ako ne u bliskoj budunosti, sigurno u dugoronoj.

Izraz stotinu puta proizvoljno je velik broj, ne to to takoer vidimo u Propovjedniku 6:3, Ako ovjek rodi stotinu djece i ivi mnogo godina. Oba ova sluaja, a takoer i Izaija 65:20, dijete e umrijeti staro stotinu godina, odnose se na iskustva ovjeanstva openito, bilo sada ili u kraljevstvu. Podsjea nas da takoer vidimo broj 100 opetovano u Tabernakulu, koji ilustrira Bo ji plan otkupljenja za ovjeanstvo, kroz Isusa. Kapija, vrata i zavjesa bili su svaka od 100 etvornih lakata materijala, i 100 srebrnih podno

Pavao, kao zatvorenik, pi e brai

ja Tabernakula nadopunjuje upotrebu ovog broja. U ova etiri sluaja broj 100 je Isusov broj. On je put, istina i ivot (Ivan 14:6) i onaj koji je dao svoj ivot kao temelj za ovjekovo otkupljenje.

Poniznost

Blagoslovljeni smo znanjem o Bo jem planu, izvan onoga to su primili ak i sveci pro lih vremena. To je zato to ivimo u etvi ili zavr nom razdoblju Evaneoskog doba. Znanje se openito povealo, ali na e posebno blago je poveanje znanja o duhovnim stvarima (Danijel 12:4). Ovo bismo trebali cijeniti.

Meutim, usporedite ono to imamo privilegiju vidjeti, sa znanjem koje su stekli na a braa i sestre koji su ve pro li kroz veo, sa slavom iznad. Kad sam usmjerio srce svoje da upozna mudrost te da uvidi to se radi na zemlji ...Tada sam pogledao sve djelo Bo je: da ovjek ne mo e odgonetnuti djelovanje koje se zbiva pod suncem. Jer premda se ovjek trudio da ga istra i, ne mo e ga pronai. Nadalje, mudrac misli da ga poznaje, ipak ga ne mo e pronai (Propovjednik 8:16, 17). Poniznost je stoga uvijek na mjestu. Djelomino znamo, djelomino prorokujemo (1. Korinanima 13:9).

Poniznost, roena iz mudrosti, za titit e nas od previ e inzistiranja. I protiv pritiska na slobodu istra ivanja koju ostvaruju na a braa.

U Ruci Bo joj

Pravednici i mudri sa djelima svojim u Bo joj su ruci (Propovjednik 9:1). Mo emo do ivjeti stvari jednako za sve (redak 2), ali Bog e utjecati na iskustva za pravedni-

Mi smo u žetvi, posljednjem razdoblju Doba

ke, za njihovo dobro. U meuvremenu mo emo cijeniti ivot ak i u sada njosti. ivi znaju da e umrijeti, a mrtvi ne znaju ni ta (redak 5). Tako idi svojim putem, jedi svoj kruh s rado u i pij svoje vino vesela srca; jer Bog sada prihva a djela tvoja (redak 7). Meutim, na e bi pona anje treba-

lo biti sveto i trebali bismo neprestano primjenjivati sveti Bo ji Duh. Neka tvoja odjea bude uvijek bijela i pomasti neka ne manjka na tvojoj glavi (r. 8).

Salomon zatim daje nekoliko praktinih savjeta za svakodnevni ivot. ivi radosno sa enom koju voli (redak 9). Kakva ugodna privilegija, za one koji su tako povla teni. Budimo zahvalni. Takoer, budite ozbiljni s na im mogućnostima. to god ruka tvoja mo e initi, uini svojom snagom (redak 10). U sada njosti, vrijeme i sluaj se dogaa svima (redak 11). ak i kraj na eg ivota mo e doi iznenada poput ribe uhvaene u mre u (redak 12). Dakle, dok imamo priliku, mudrost sugerira da inimo dobro i budemo dobri.

Ova Mudrost Takoer

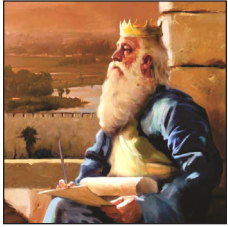
Zatvarajui deveto poglavlje, Solomon dodaje jo jedno opa anje. I ovu sam mudrost vidio pod suncem, i uinila mi se velikom (redak 13). On pripovijeda o iskustvu grada pod opsadom, izbavljenom mudro u siroma nog mudraca, koji je ubrzo zaboravljen, unato njegovom izuzetnom doprinosu. Tada rekoh: Mudrost je bolja od snage ... Ri-jei mudraca uju se u ti ini ... Mudrost je bolja od ratnog oru ja (reci 14-18).

Mudro u biramo put kojim se manje ide. Uska su vrata i tijesan je put to vode u ivot i malo ih je koji ga nalaze (Matej 7:14). Cijena mudrosti vea je od rubina (Job 28:18).

— *David Rice*

Život, u Retrospektivi

„Sjeti se sada svoga Stvoritelja u danima mladosti svoje” (Propovjednik 12:1).

U desetom, jedanaestom i dvanaestom poglavlju Propovjednika Salomon se osvrće na svoj život i lekcije koje su ga godine naučile. Počevši od desetog poglavlja, Salomon iznosi svoja zapažanja, iz osobnog iskustva, o starenju. Nakon

što je već mnogo puta izjavio da je sva materijalna dobit ispraznost, Salomon prepoznaje da je, s druge strane, nečija reputacija mudrosti i časti trajna i vrijedna imovina koju treba njegovati i štiti.

Deseto Poglavlje

Propovjednik 10:1, “Uginula muha učini da pomast ljekarnikova širi smrad, *tađo čini* i malo ludosti onome koji ima ugled zbog mudrosti i čast.” Koliko pažljivo i neprestano moramo kontrolirati svoje riječi i postupke, osobito u prisutnosti drugih. Slično tome, Pavao u 2. Korinćanima 6:3 kaže: “Ne pravimo ni u čemu nikakvu smutnju, da se ne bi naša služba proglasila krivom, nego u svemu sebe pokazujemo kao poslužitelje Božje: u velikoj strpljivosti, u nevoljama, u potrebama, u tjeskobama.”

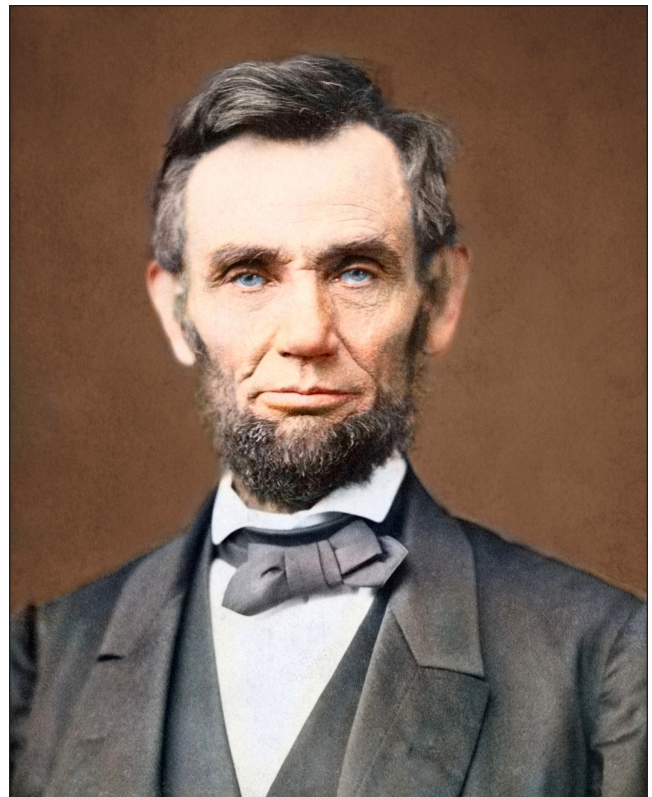
Zatim Salomon nastavlja sa svojim poticajima da se stekne i pokaže mudrost. On izdaje niz upozorenja protiv bezumnih vladara i zlih vladara — kako ih prepoznati i kako se s njima nositi. Nema sumnje da je Salomon vidio mnogo takvih vladara kada su dolazili iz drugih zemalja da ga posjete i vide hram koji je sagradio i veličanstvenost njegova kraljevstva. Salomonovi opisi kraljevskih luda, u suprotnosti sa zdravorazumskim slugama, ponekad su duhoviti, kao u šestom i sedmom retku: “ludost se postavlja na najviši položaj, a bogati sjede na niskim mjestima. Vidio sam slugu na konjima, i knezove gdje hodaju po zemlji kao slugu.” Bilo je bezumnih, nesposobnih vladara mnogih naroda od Salomonovih dana do naših.

Poticaj u retku četiri vrijedan je pažnje na dvije razine: “Ako se na tebe digne vladarev duh, ne ostavljaj mjesta svoga, jer popuštanje ublažava velike prijestupe.” Izraz “ne ostavljaj mjesta svojega” znači ostati čvrst. Na prirodnoj razini, Solomon govori: “Suprotstavite se nasilnicima. Ako to ne učinite, samo će vas još više maltretirati.” Ne trebamo zastrašivati nego odgovoriti mirno, bez ljutnje i gorčine. Na duhovnoj razini, možemo vidjeti referencu na Sotonu kao vladara ovog sadašnjeg zlog svijeta. Salomonov savjet da se čvrsto zalažemo za pravednost odjekuje u Jakovljevom upozorenju u Jakovljevoj 4:7:

“Oduprite se đavlu i pobjeći će od vas.”

Reci od deset do petnaest sadrže poticaje da se izbjegavaju bezumne misli, riječi i djela, plus komadiće praktične mudrosti. Među njima je i deseti redak: “Kad zatupi željezo i oštrica mu nije naoštrena, tada treba uložiti više snage; ali mudrost usmjerava k uspješnosti.” “Željezo” se odnosi na sjekiru, a “brusiti” se odnosi na brus, alat za oštrenje sjekire. Izvješteno je da je Abraham Lincoln, vjerojatno parafrazirajući ovaj redak, rekao: “Daj mi šest sati da posječem drvo, a prva četiri ću provesti oštreci sjekiru.” Lekcija je planirati unaprijed i pripremiti sebe i svoje alate kako biste na najučinkovitiji način postigli željeni ishod zadatka, bilo doslovnog ili duhovnog. U našim rukama nemamo duhovnu sjekiru, već simbolični mač — Božju riječ — i moramo je održavati ostrim i spremnim za upotrebu.

U završnim recima Salomon se vraća svojim promatranjima vladara, i mudrih i ludih, i utjecaju njihove mudrosti ili, obrnuto, ludosti na narod zemlje. Propovjednik 10:16, 17: “Jao tebi, zemljo, kad ti je kralj dijete i knezovi tvoji se već ujutro goste. Blago tebi, zemljo, kad ti je kralj

Abraham Lincoln

"Dajte, i dat će vam se."

sin plemića i knezovi se tvoji u pravo vrijeme goste da se osnaže, a ne da se opiju." Značenje ovih redaka je da će nezreo i nerazborit vladar voditi svoj narod bezumno i donijeti im nesreću. Jestu ujutro znači odmaranje, zabavu i uživanje u životu sada, bez prethodnog rada na tome da zaslužite taj odmor i uživanje kasnije. Nasuprot tome, plemenit i mudar vladar vodit će svoj narod da sada marljivo radi kako bi izgradio uspješnu i ugodnu budućnost. Mudre izreke 20:4 podučavaju isto načelo: "Lijenčina ne ore zbog zime; stoga prosi kad je žetva, i ništa nema." Ovo je načelo još važnije za naš duhovni rad sada, izgradnju sličnosti karaktera s našim Gospodinom u pripremi za našu vječnu budućnost.

Posljednji redak desetog poglavlja, redak 20, upozorenje je protiv ružnog govora: "Ne proklinji kralja ni u misli svojoj, ni ne proklinji bogataša u svojoj spavaćoj sobi, jer će ptice nebeske odnijeti glas i onaj što ima krila objavit će slučaj." Ako samo s jednom osobom podijelimo svoje pogrdne misli o bratu, naše će riječi poletjeti i ponavljati ih se drugima, obično bez našeg znanja. Ovo je taština.

Jedanaesto Poglavlje

Propovjednik, jedanaesto poglavlje počinje opomenom "Baci kruh svoj povrh vode pa ćeš ga naći poslije mnogo dana." Na praktičnoj razini, ovaj redak znači velikodušno dati naša materijalna dobra onima kojima je potrebno. Takvi postupci mogu izgledati pretjerano velikodušni, pa čak i rastrošni, kao da bacamo svoj kruh. Ali, kako to kaže moderniji izraz, "Što ide okolo, dođe." Slično, u Luki 6:38, Isus je rekao: "Dajte, i dat će vam se; mjeru dobru, nabijenu i natresenu i preobilnu dat će ljudi u kri-

lo vaše. Jer istom mjerom kojom mjerite vama će se zauzvrat mjeriti." Ne može se precijeniti važnost materijalne velikodušnosti s onima u potrebi, osobito među našom braćom. Nasuprot tome, uz nekoliko izuzetaka, sebičnost je pravilo u današnjem svijetu.

Ali velikodušnost u duhovnim stvarima još je važnija. Kruh istine, kruh života, dobili smo od drugih koji su ga primili prije nas i podijelili s nama. Budimo marljivi u bacanju kruha istine povrh vode — ljudi svijeta kad god imamo priliku. Ako smo vjerni u ovoj velikodušnosti, tada ćemo, nakon mnogo dana, nakon što naš hod zemljom završi, biti tisuću -puta blagoslovljeni.

Drugi redak proširuje ovu misao o velikodušnosti: "Podijeli dio sedmorici, čak i osmorici, jer ne znaš kakvo će zlo doći na zemlju." Drugim riječima, daj koliko god možeš, kolikom broju možeš, dokle god možeš, jer tko zna kada će doći vrijeme kada više nećeš moći. A zatim, kao što nam treći redak govori, vrijeme je na kraju isteklo i više neće biti prilike da budemo velikodušni i činimo dobro.

Slično tome, četvrti redak nas potiče da "učinimo to sada," ne oklijevajte. "Tko pazi na vjetar, neće sijati; a tko gleda na oblake, neće žeti." Uvijek možemo pronaći izgovor za odgađanje — previše je vjetrovito ili će kiša, kako je Salomon opisao razmišljanje lijenog farmera. U drugom smislu, ovaj nam redak govori da izbjegavamo pretjerano — analiziranje odluka koje moramo donijeti, što dovodi do "paralize analize" — pretjeranog razmišljanja i nedovoljno rada. Redak šest nastavlja ovu misao riječima: "Ujutro sij svoje sjeme, a navečer nemoj počivati ruku svoju. Jer ne znaš hoće li biti uspješno ovo ili ono, ili će oboje biti jednako dobro." Drugim riječima, obavljajte Gospodinov posao koji je postavio pred vas s vašim najboljim vremenom i talentima, a rezultate prepustite Njemu. Odgovorni smo za svoje napore, a ne za ishod, u služanju Gospodinu, istini i braći.

U Propovjedniku 11:8-10, Salomon započinje svoja završna razmišljanja o radostima mladosti i dobrim vremenima, u suprotnosti s tugom starosti i mračnijim vremenima: "Ali ako čovjek živi mnogo godina, i raduje se u svima njima, ipak neka se prisjeti tamnih dana, jer će ih biti mnogo. Sve što dolazi je ispraznost. Raduj se, mladiću, u mladosti svojoj, i neka se srce tvoje veseli u danima tvoje mladosti; hodi putevima srca svoga i po viđenju očiju svojih; ali znaj da će te za sve to Bog privesti na sud. Stoga ukloni žalost iz srca svoga i udalji zlo od svoga tijela. Jer djetinjstvo i mladost su ispraznost." Svi možemo potvrditi da život ima svoje uspone i padove i da nijedan od tih uspona i padova ne traje vječno. "Najbolje što možemo je najbolje što možemo", kako je netko jednom rekao. Zatim, dok se osvrćemo na dobro proživljen život, cijenimo radosti, posebno duhovne radosti, koje su bile naš blagoslov, i, dok cijenimo naučene lekcije i

duhovni rast stečen iz naših teških iskustava, otpustimo bol tih teških iskustava. Pustimo to.

Dvanaesto Poglavlje

Čini se da dvanaesto poglavlje Propovjednika nastavlja refleksije jedanaestog poglavlja, reci od osam do deset, kao da je dvanaesto poglavlje trebalo započeti u Propovjedniku 11:8. Propovjednik 12:1 glasi: "Sjeti se sada svoga Stvoritelja u danima mladosti svoje." Ovaj dio prvog retka se često citira i govori o važnosti poučavanja naše djece Božjim načelima istine i pravednosti u ranoj dobi, kada se njihov karakter formira. Ako ih se uči da budu pobožna djeca, tada će izrasti u pobožne muškarce i žene. Kakvu odgovornost ove riječi stavljaju na kršćanske roditelje! Nažalost, koliko se često ove riječi ignoriraju.

Postoje druge riječi koje slijede u Propovjedniku 12:1. Redak se nastavlja, "dok ne dođu zli dani i ne približe se godine kad ćeš reći: "Nisu mi nikakvo zadovoljstvo." Sada Solomon svoju punu pozornost usmjerava na teret starenja i na to koliko život postaje težak kako starimo. Stvari koje smo prije radili brzo i lako postaju teže i traju dulje. Zaista, pred sam kraj života, neki od starijih ljudi odustaju od bilo kakve radosti života i uglavnom provode svoje preostale dane samo čekajući da umru.

U recima od dva do šest Salomon nam daje svoju dobro poznatu alegoriju o propadanju naših fizičkih tijela kako starimo. Propovjednik 12:2: "Sve dok ne potamni sunce ili svjetlost ili mjesec ili zvijezde, i ne vrate se oblaci iza kiše." Ovdje imamo sliku gubitka mentalne jasnoće kako svjetlo postaje tamno. Kako starimo, otkrivamo da se stvari ne možemo sjećati tako dobro kao prije i ne možemo razmišljati tako brzo kao što smo prije mogli. Oblaci predstavljaju nevolje, a starije osobe su često uznemirene u svojim umovima, ponekad do točke kronične depresije. Čak i nakon što kiša nepovoljnih okolnosti prođe, oblaci mučne misli o tim nepovoljnim okolnostima brzo se vraćaju svaki dan. Teže nam je ostaviti nevolje iza nas i nastaviti sa svojim životom.

Redak treći: "U dan kad će zadržati čuvari kuće i pognuti se snažni ljudi, i stati mlinarice jer ih je premalo, i potamniti oni koji gledaju kroz prozore." Ovdje su naša tijela prikazana kao kuća. Čuvari kuće su naše ruke kojima se oblačimo i dotjerujemo te obavljamo svakodnevne poslove. Kako starimo, ruke nam drhte. Snažni ljudi su naše noge. Oni postaju sve slabiji i sve bolniji u kukovima i koljenima. Mlinarice su naši zubi. Moderna stomatologija sada može sačuvati broj naših zubi bolje nego što je to bilo moguće u Salomonovo vrijeme. Ipak, problemi sa zubima su sve brojniji kako starimo. Prozori ove alegorijske kuće su naše oči, a one postaju zamračene kako nam vid slabi.

Četvrti redak: "i kad će se zatvoriti vrata s ulice i oslabiti glas žrvnja, te se on podigne na cvrkut ptičji i utihniti sve kćeri pjesme." Mnogi stariji ljudi zatvaraju vrata svojih života pred drugima, ili ih nitko ne dolazi posjetiti, pa postaju izolirani i usamljeni. Zvuk žrvnja koji postaje tih odnosi se na kraj naše karijere i radnog vijeka što često uzrokuje osjećaj izolacije jer se višegodišnje — veze s — kolegama prekidaju, što dovodi do gubitka prijateljstva među starijima.

Kako su samo blagoslovljena braća čije se veze zajedništva nikada ne prekidaju i traju cijeli život — do samog kraja našeg hodanja s ove strane vela! Starije osobe također imaju problema sa spavanjem. Ustajemo i na najmanju smetnju i ne možemo ponovno zaspati. Osim toga, patimo od gubitka sluha što ga oslikavaju kćeri utihnute glazbe. Ponekad jednostavno više ne uživamo u stvarima koje smo nekad radili.

Peti redak: "I kad će se bojati visine i strahovati na putu; i badem će cvasti, i skakavac otežati i čežnje će nestati, zato što čovjek ide u svoj trajan dom! A žalobnici već kruže ulicama." Kako starimo, starije osobe gube ravnotežu i pate od padova. Brige bujaju, a kosa nam bijeli, ko badem u cvijetu. Mali problemi, poput skakavaca, uvećavaju se u našim umovima, a među oženjenima želja za intimnošću jenjava. Na kraju svi odlaze u naš dugogodišnji dom, smrt, osim naravno klase crkve koja se mijenja u trenutku, u treptaju oka.

Redak šest: "Ili prije nego (što znači, "jer" — ovo su uzroci smrti) se srebrno uže ne opusti ili zlatna se zdjela ne razbije ili se ne razlupa vrč na izvoru i ne slomi kotač na nakapnici." Srebrno uže je naš živčani sustav, čije oštećenje dovodi do mnogih vrsta mišićnih bolesti, pa čak i do paralize. Zlatna zdjela je naša glava. Ako dođe do

"Raduj se, mladiću, u mladosti svojoj."

Godine čine svoje.

moždanog udara ili krvarenja, smrt je često brza. Naša pluća su naši vrčevi koji se pune zrakom u fontani. Bolesti pluća često su smrtonosne. Kogač slomljen na nakapnici opisuje zatajenje srca.

Sedmi redak: “Tada će se prah vratiti u zemlju kao što je bio, a duh će se vratiti Bogu koji ga je dao.” Kao što je Bog rekao Adamu u Postanku 3:19, “Jer prah si i u prah ćeš se vratiti.”

U Propovjedniku 12:8, Salomon ponavlja svoj poznati refren, ovaj put s osjećajem konačnosti, “Ispraznost nad ispraznošću, sve je ispraznost.” Međutim, radujemo se što možemo živjeti živote s višom svrhom i smislom koji će se nastaviti na višoj razini cijelu vječnost. Kakva privilegija!

— *Joseph Megacz*

Epilog

„Riječi mudrih su kao bodila i kao klinovi koje su učvrstili vladari zajednice, njih je podario jedan pastir. I nadalje, sine moj, ovime primi upozorenje; pisanju mnogih knjiga nema kraja i mnogo proučavanje je umor tijelu. Čujmo zaključak o svim pitanjima: “Boj se Boga, i drži njegove zapovijedi, jer je to sva dužnost čovjekova.” Jer će Bog sva djela izvesti na sud, i svaku tajnu, bila dobra ili bila zla” (Propovjednik 12:11-14).

Propovjednik završava

kao što počinje — procjena da je sve ispraznost, ili puki dah¹ Nakon opširne rasprave o ispraznosti života, Salomon nas usmjerava prema Bogu: “Boga se boj i drži njegove zapovijedi.” Ivan je kasnije

dodao da će naši napori biti nagrađeni, “Jer ovo je ljubav Božja, da držimo njegove zapovijedi; i zapovijedi njegove nisu teške (bolne)” (1. Ivanova 5:3).

“Riječi mudrih su kao bodila” (redak 11). Bodila su bila drevni štapovi; ubodi na štapovima koji su se koristili kako bi se životinje, osobito volovi u Salomonovo doba, pomaknule s mjesta gdje im je bilo ugodno na mjesto koje je vlasnik želio da budu. Slično tome, Božje riječi su vodič koji nas šalje u pravom smjeru. Ponekad presijeku na brzinu. Metafora se pojavljuje u Djelima 26:14 kada Pavao pripovijeda Agripi o svom susretu s proslavljenim Isusom na putu za Damask.² Isus je naveo Savla u pravom smjeru, ali nakon bolne spoznaje da je progonio i zatvorio Božje izabranike (Galaćanima 1:13).

“Pisanju mnogih knjiga nema kraja i mnogo proučavanje je umor tijelu” (redak 12). U Salomonovo vrijeme informacije su uglavnom bile ograničene na knjige pisane rukom. Što bi Salomon rekao o današnjem vremenu? Imamo tiskane knjige u knjižnicama, audio knjige na Amazonu, disertacije na društvenim mrežama i mećavu informacija. Velik dio informacija koje danas imamo beskorisne su i nepouzdanе. S druge strane, kada čitamo Sveto pismo, čitamo pravu Božju mudrost. Poslušajmo Pavlovu opomenu Timoteju: “O Timoteju, čuvaj što ti je povjereno izbjegavajući svjetovne isprazne brbljarije i proturječna lažno nazvanog znanja koje su neki ispovijedali i zastranili od vjere. Milost s tobom! Amen” (1. Timoteju 6:20, 21).

“Jer će Bog sva djela izvesti na sud, i svaku tajnu, bila dobra ili bila zla” (Propovjednik 12:8-14). Tijekom Isusove tisućugodišnje -vladavine pravednosti, svijet će biti suočen i doveden na svoj sud, svoju kušnju, svoju krizu. Ali bit će to pravedna kušnja ili kriza, koja će cijelom čovječanstvu dati pravedan test odanosti Bogu. Rezultat ove prilike, ili kušnje za vječni život ili vječnu smrt, doći će kao rezultat velikog djela otkupljenja obavljenog na

Kalvariji. Božja je volja “da se svi ljudi spase [oporave] i dođu do spoznaje istine” (1. Timoteju 2:4). Sotona će biti vezan i grijeh više neće dominirati ljudskim djelima. Svima će biti pružena puna prilika da se vrate u blagoslovljene uvjete i blagodati koje je uživao Adam u svojoj savršenosti. Oni koji odbiju bit će milosrdno odvedeni u drugu smrt.

Ali dok će to buduće vrijeme biti stvarno razdoblje testiranja svijeta za vječni život ili smrt, ne bismo trebali zaboraviti da će svako dobro djelo i svako zlo djelo počinjeno sada također imati utjecaja tada. Svako dobro djelo, svaka dobra misao i svaka dobra riječ ima svoj uzdižuci i blagotvoran utjecaj na karakter. Slično tome, svaka zla riječ, misao i djelo ima svoj štetan učinak na karakter. Svaka dobrota učinjena jednom od Gospodinove braće bit će nagrađena. Svako zlo učinjeno jednome od ovih najmanjih bit će kažnjeno (Matej 25:31-46).

“Tako svijet čovječanstva sada sprema pomoć ili smetnju u pogledu svojih vlastitih vječnih interesa. Časni, čestiti, iako ne postanu kršćani ili sveci, imat će razm-

Savlovo obraćenje

Novi Jeruzalem, crkva u slavi, Kraljevstvo Božje, blagoslovit će "sve obitelji na zemlji".

jerno bolji položaj u budućem vremenu kušnje. Nečasni će imati razmjernu degradaciju u budućnosti, i izaći će još toliko poniženi, i možda će trebati dodatne udarce kako bi se uzdigli iz grijeha, degradacije i smrti, uz pomoć Spasitelja i proslavljene Crkve (1. Korinćanima 6:2).” (R4902).

Nastavimo slijediti mudrost koja nam je dana kroz Božju riječ i poput Salomona priznajmo da život pun svjetovnih užitaka ne donosi trajno zadovoljstvo. Nasuprot tome, hodanje Isusovim stopama i posvećivanje našeg života njegovoj stvari donijet će nam vječnu radost, sada i zauvijek!

(1) Je li Salomon napisao ove posljednje riječi ili ih je pisar dodao kao epilog? Mnogi komentatori postavljaju to pitanje. Iako nitko ne može sa sigurnošću reći, čini se malo vjerojatnim da je bilo ikakvog uređivanja knjige nakon što je napisana. Primarni izvor teksta potječe iz prvog stoljeća naše ere, komentirali su ga masoreti (“prenositelji”) i poznat je kao masoretski tekst. Za opširnu raspravu o rukopisima, pogledajte dodatke poboljšane i ispravljene revidirane verzije.

(2) KJV dodaje “teško ti se protiv bodila ritati” u Djelima apostolskim 9:5, ali oni su izostavljeni u većini rukopisa.